विकिस्रोतः

സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/11

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/fc4
< സ്കന്ദപുരാണമ് | ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)

പൂർവ പൃഷ്ഠഃ (അധ്യായാഃ 91 - 100) (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/adw) | ആഗാമീ പൃഷ്ഠഃ (അധ്യായാഃ 111 - 120) (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/aic)

സനത്കുമാര ഉവാച

തേഭിനിർഗത്യ വേഗേന ദംശിതാ ദൈത്യദാനവാഃ .

വരാഹം പ്രതി സംജഗ്മുർമൃഗാഃ സിംഹമിവാതുരാഃ1 ..1..

തേ വരാഹദൃശാ തേന നീയമാനാസുരേശ്വരാഃ .

ആഭാന്തി വ്യാസ സന്നദ്ധാഃ പ്രോക്ഷിതാഃ പശവോ യഥാ ..2..

താന്നിഹത്യ കൃതാന്തേന മൃത്യുനാ ചാവപാശിതാൻ .

നിനായ സ തദാ ദൈത്യാൻ പശൂനിവ യഥാ നരഃ ..3 ..

ഗത്വാ തേ യോജനാന്യഷ്ടൗ ഉത്തീർണം സാഗരാമ്ഭസഃ .

വരാഹം ദദൃശുഃ സർവേ സിംഹം ക്ഷുദ്രമൃഗാ ഇവ ..4..

തേ മുഹൂർതം നിരീക്ഷ്യൈവ പരിബഭ്രുസ്സമന്തതഃ .

വിസ്ഫാരയന്തശ്ചാപാനി സംക്രുദ്ധാ ദൈത്യദാനവാഃ ..5..

താനാപതത4 ഏവാഥ നിരീക്ഷ്യ സ സമന്തതഃ .

വരാഹേന്ദ്രസ്തദാ ദൈത്യാൻ പ്രാഹേദം സുമഹാബലഃ ..6..

53... ഭിനിർഗതാഃ - ഖ. . 54 ഹേമചിത്രാ - ഖ. . 55 അസുരാഗമോ - ഘ. .

1 സിംഹാനിവാതുരാഃ - ഖ. . 2... ഭ്യാസസംബദ്ധാഃ - ഖ. . 3 ബഭ്രമുശ്ച സമന്തതഃ (?) . 4

താനാപതന്ത - ഖ. .

545

വരാഹ ഉവാച

കിം മാ യൂയം ദിതേഃ പുത്രാ അഭിദ്രവഥ5 സർവശഃ .

ദൂഷയാമി ന വഃ കിഞ്ചിദസുഹൃന്ന ച വോ ഹ്യഹമ് ..7..

അഥൈവംവാദിനം ദൈത്യാ വരാഹം തം സുവിസ്മിതാഃ .

പപ്രച്ഛുഃ പരിവാര്യൈവ സർവേ ദിതിസുതാസ്തദാ ..8 .

കസ്ത്വം വരാഹരൂപീഹ തീർത്വാ സാഗരമൂർജിമ് .

ഇഹാഗതഃ കിമർഥം വാ ക്വ വാ ഗന്തവ്യമിത്യുത ..9..

തേഷാന്തദ്വചനം ശ്രുത്വാ വരാഹോസൗ മഹാമനാഃ .

ഉവാച ദാനവാൻസർവാൻ തദാ ജലദനിസ്വനഃ ..8.101.1 0 ..

വരാഹോഹം യഥാ ദൈത്യാസ്താദൃഗ്രൂപം ച പശ്യത8 .

പ്രചാരാർഥമിമം9 ദേശമാഗതോസ്മി10 ന സംശയഃ ..1 1..

ഹൃതഭാര്യോഹമന്യേന വിമനാ ദൈത്യപുങ്ഗവാഃ .

പര്യ[illegible]സ്തസ്യ ദുഷ്ടസ്യ ചിന്തയാമി പരിഗ്രഹമ് ..1 2..

ദാനവാ ഊചുഃ

നായം പ്രചാരോ യുഷ്മാകം ദൈത്യാനാമയമാലയഃ .

അനാദൃത്യ കഥം ദൈത്യാനിമം ദേശമുപാഗതഃ ..13..

വയം ത്വാദ്യ വധിഷ്യാമഃ സർവേ മൃഗകുലാധമ .

ഹത്വാ ച ത്വാം ഹി നേഷ്യാമഃ11 സർവേ ദൈത്യേശ്വരം പ്രതി ..14..

തതസ്തേ ദാനവാസ്സർവേ തമായുധവരൈർഭൃശമ് .

നിജഘ്നുഃ പർവതം യദ്വത് മേഘാ വൃഷ്ട്യാ സമുദ്ധതാഃ12 ..15..

ബലവാൻസോപി ദേവാത്മാ13 വരാഹഃ സുമഹാബലഃ .

വധ്യമാനോപി താന്ദൈത്യാനിദം വചനമബ്രവീത് ..16..

നഹ്യത്ര ഭവതാം കിഞ്ചിദല്പമപ്യസുരോത്തമാഃ .

അപരാധം ചകാരാഹം ന കരിഷ്യേ കരോമി വാ ..17..

5 അഭിദ്രവത - ഖ. . 6 വാരാഹ - ഖ . 7 തസ്യ തദ്വചനം - ഘ . 8 പശ്യഥ (?) . 9 മിദം - ഖ. . 10 ... മ (ാ) യാതോസ്മി - ഘ . 11 തേ നയിഷ്യാമ. - ഖ. . 12 സമുന്നതാഃ - ഖ. . 13

അനാഹ (ദ്യ?) ത്വ ബലം സോപി - ഘ .

546

കിമർഥം മാ ശിതൈഃ ശസ്ത്രൈർഘ്നത (?) സർവേ യഥാ പരമ് .
ന ഹി വോ14 വൈരമസ്തീഹ ന ച കാര്യം മയാ ഹി വഃ ..18..
അഥ മാംസേന കൃത്യം വസ്തതോ മാം15 ഘ്നത ദാനവാഃ .
യഥാ പ്രാണം ശിതൈഃ ശസ്ത്രൈര്യുഷ്മത്തോ ന ച മേ ഭയമ് ..19..
ഏതൗ കരൗ പ്രസാര്യാഹം സംസ്ഥിതോ ദിതിനന്ദനാഃ .
യദാ ഭവന്തഃ സ്ഥാസ്യന്തി തദാ ഹന്താസ്മി വസ്സകൃത് ..8.101.20..
അദ്യ വേത്സ്യഥ16 ദൈതേയാ മൃഗാണാമിഹ17 യദ്ബലമ് .
മത്താ യൂയം സുരാൻ ജിത്വാ തം മദം നാശയാമി വഃ ..21 ..
സനത്കുമാര ഉവാച
തതഃ സ ഭഗവാൻ വ്യാസ ശക്രധ്വജനിഭൗ കരൗ18 .
പ്രസാര്യ തസ്ഥാവുദ്യംചൗ19 ഭഗവാനിവ ശംകരഃ20 ..22..
തേപി തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ദാനവാഃ ക്രോധമൂർഛിതാഃ .
നിജഘ്നുർഭൃശമായസ്താ നാനാശസ്ത്രാസ്ത്രപാണയഃ ..23 ..
മേഘൈരിവ മഹാവായുർഗരുത്മാൻ ഭുജഗൈരിവ .
മൃഗൈരിവ യഥാ വ്യാഘ്രഃ ശശൈരിവ യഥാ ഹരിഃ ..24..
ഹവിഷേവാനലോ ദീപ്തോ ഗജോ ഗോമായുഭിര്യഥാ .
തഥാ സ ഭഗവാൻ വ്യാസ വരാഹോ നന്ദിവർദ്ധനഃ . .25..
തൈരർദ്യമാനോഗണയൻ21 തസ്ഥാവചലസന്നിഭഃ .
സ യദാ തൈഃ ശരൈശ്ചൈവ ഗദാമുശലപട്ടിശൈഃ22 ..26..
ഭിന്ദിപാലൈർഭുശുണ്ഡീഭിഃ കരവാലൈരയോമുഖൈഃ .
ഏതൈശ്ചാന്യൈശ്ച ബഹുഭിർവധ്യമാനോ മൃഗേശ്വരഃ .
അദൃശ്യോ വിബഭൗ സർവേ തദാ തേ ഹർഷിതാ ഭൃശമ് ..27..
സനത്കുമാര ഉവാച
തേഷാം നിനദതാം വ്യാസ വരാഹോ നന്ദിവർധനഃ .
ശസ്ത്രകൂടാദ വിനിഷ്ക്രമ്യ ശിരാംസി സമപോഥയത് . . 28 . .

---

14 ഹിതോ - ഖ. . 15 മാ - ഖ. . 16 വേത്സ്യത - ഖ. . 17 മൃഗാണാമിവ - ഖ. . 18 ശുഭൗ - ഖ,

ച തൗ - ഘ. . 19... വുദ്യന്വൈ - ഘ, വൂർധ്വം വൈ (?) . 20... ഭാസ്കരഃ - ഘ. . 21 അർദ്യമാനോ ന ഗണയൻ - ഘ. . 22 പട്ടശൈഃ - ഖ .

547

കരാഭ്യാം ചരണാഭ്യാഞ്ച ദംഷ്ട്രാഭിശ്ച വ്യദാരയത്23 .

തന്മുക്ഷൈരായുധൈശ്ചൈവ ചിച്ഛേദാന്യാൻ രരാസ ച24 ..24 .

തേ സർവേ

കരചരണൈർവിമുക്തശസ്ത്രൈർദംഷ്ട്രാഭിർമഖമുഖദാരിതാസ്തഥൈവ25 .

സംക്ഷീണാ ബഹുഭിരിവോപഭുജ്യമാനാ ദ്രവ്യാണാമിവ26 നിചയാഃ സദാ മഹാന്തഃ

ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ കിങ്കരയുദ്ധേ ഏകോത്തരശതതമോധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച

അഥ താന്നിഹതാൻ സർവാൻ വരാഹേണാഭിവീക്ഷ്യ തു .

ഏകഃ കൃച്ഛ്രാദ്വിനിർമുക്തോ ഹ്യശ്മകം1 പുരമാവിശത് .. 1 ..

സ ഗത്വാ തത്സഭാദ്വാരമിദം2 വചനമബ്രവീത് .

മുക്തകേശോ രജോധ്വസ്തോ രുധിരേണാഭി3സംപ്ലുതഃ . .2..

നിവേദയത ഭോ ദൈത്യാ4 ദാനവേന്ദ്രായ ധീമതേ .

ദ്വാഃസ്ഥോ ന്യവേദയദ്രാജ്ഞേ പ്രേരിതഃ സോദ്യതായുധഃ5 ..3 ..

യേ തേ ഗതാ മൃഗേന്ദ്രം തം ദ്രഷ്ടും ഹ്യസുരസത്തമാഃ .

തേ ഹതാസ്തേന വിക്രമ്യ സർവ ഏവ ദിതേഃ സുതാഃ ..4..

മാ ഗാഃ പ്രമാദം ദൈത്യേന്ദ്ര മാവ□□സ്ഥാ മൃഗേശ്വരമ് .

മാ ച കാലം പ്രതീക്ഷധ്വം7 മൃഗം തം മാ വിജാനത8 .

മഹാനസൗ ന സന്ദേഹോ ജേതും ശക്യോ ന ദാനവൈഃ ..5. .

സനത്കുമാര ഉവാച

തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഹിരണ്യാക്ഷോ മഹാസുരഃ .

സ്വയമേവാഭിസംക്രുദ്ധ ഉത്പപാത തദാസനാത്9 ..6 ..

സേന്ദ്രകേതുരിവോത്തസ്ഥൗ പയോദ ഇവ ചോന്നദൻ .

ഭൃകുടീദൂഷിതമുഖഃ സധൂമോഗ്നിരിവ ജ്വലൻ10 ..7..

...

23 വിദാരയത് - ഖ., വിദാരയൻ (?) . 24 മഹാസുരാൻ - ഘ. . 25. .. മുഖരാദിഭിസ്തഥൈവ ഖ 26... മതി - ഖ. .

1 വിനിർമുക്തഃ കഥംചിത് - ഘ. . 2 തത്സഭാദ്വാരി ഇദം - ഖ. . 3 രുധിരേണാപി - ഖ. . 4 നിവേദയതി താന്ദൈത്യോ - ഖ. 5 പദ്യാർധമിദം പ്രക്ഷിപ്തമിവ ഘ പുസ്തകേ പഠിതമ് . 6 മാ പ്രമാദമഗാ - ഖ, . 7 പ്രതീക്ഷഷ്വ (?) 8 മാ വിജാനീഹി തം മൃഗം (?), മാ വിജാനത.. - ഖ. . 9 സദാസനാത് - ഖ, . 10. മാഗ്നിരിവോജ്ജ്വലൻ - ഖ

അഥോത്ഥിതം11 തതോ12 ദൈത്യാ13 വിപ്രചിത്തിശ്ച ദാനവഃ .
പ്രണമ്യോചുസ്തദാ ദൈത്യമിദം14 ശ്ലക്ഷ്ണപദാക്ഷരമ് . .8..
ത്വം രാജാ സർവദൈത്യാനാം ഭൂതാനാം ച ജയാവഹഃ .
തിഷ്ഠന്ത്വസ്മാസു നോദ്യന്തും15 സ്വയമേവ ത്വമർഹസി ..9..
വയം തം സഹ ദേവൈശ്ച യേ ച തസ്യാഭിരക്ഷിണഃ .
ഹത്വാ മാംസം മഹാരാജ ഛിത്ത്വാ തസ്യാനയാമഹേ . .8.102.1 0 ..
ആദിത്യാനാം സരുദ്രാണാം വസൂനാമശ്വിനോരപി16 .
ഭൃഗൂണാം പിതൃഭിഃ സാർധം തഥൈവാങ്ഗിരസാമപി .. 11 ..
വിശ്വേദേവാശ്ച യേ കേചിത്സാധ്യാ ദേവാസ്തഥൈവ ച .
യക്ഷാണാം രാക്ഷസാനാഞ്ച പിശാചാനാം സഹോരഗൈഃ17 . .1 2 ..
ഗന്ധർവപക്ഷിണാഞ്ചൈവ മനുഷ്യാണാഞ്ച ദാനവ .
ഉദ്യുക്താനാം സമൃത്യൂനാം ലോകപാലൈസ്സഹൈവ ച .. 13 . .
ശക്താ നിവാരണേ ദൈത്യാ വധേ ചൈവ ദുരാത്മനാമ് .
നിഗ്രഹേ ച യഥാകാലം സ്വയം മാ ത്വമിതോ ഗമഃ18 .. 14. .
ഹതമസ്മാഭിരുദ്യുക്തൈഃ പശ്യാദ്യ ദിതിനന്ദന .
ആജ്ഞാപയതി നോ യത്ര രാജാ സ്വാമീ പ്രജേശ്വരഃ .. 1 5..
തദ്വയം ശിരസാ സർവേ കരിഷ്യാമ ന സംശയഃ .
യദശക്താ വയം കാര്യം സർവേപ്യസുരപുംഗവ .
കർതും തസ്യ ഭവാൻ കർതാ മാ നഃ പശ്യ പരാനിവ .. 1 6..
മൃഗാർഥേ ദനുദൈത്യാനാം സ്വയം രാജാ മഹാബലഃ .
നിർഗതോ നാസ്തി ദൈത്യാനാം വക്ഷ്യന്തി19 ബലമിത്യുത .. 17. .

സനത്കുമാര ഉവാച
തതഃ സ രാജാ ദൈത്യാനാം സർവാനേവ സമാദിശത് .
കാലേ ജലധരാനിന്ദ്രോ യഥാ ഭിന്നാഞ്ജനത്വിഷഃ . .1 8. .

11 തഥോത്ഥിതം (?) . 12 തദാ - ഖ . 13 ദൈത്യോ - ഖ. . 14 ദൈത്യാ ഇദം - ഖ. . 15 നോദ്യോക്തും (?) . 16.. .മശ്വിനാവപി - ഖ . 17 പിശാചാഃ സമഹോരഗൈഃ - ഖ, മഹോ... (?) . 18 ഗതഃ - ഖ . 19 വക്ഷ്യന്തേ - ഖ. .

549
ആജ്ഞാം തസ്യ ഗൃഹീത്വൈവ തേപി ദൈത്യാ മുദാന്വിതാഃ .
സന്നഹ്യന്ത മഹാകായാ വാഹനാനി ച ഭേജിരേ . . 19..
പ്രഹ്ലാദശ്ചാനുഹ്ലാദശ്ച ശിനിർബാഷ്കല ഏവ ച20 .
ജമ്ഭഃ കുജമ്ഭോ വാതാപീ ഇല്വലോഥ വിരോചനഃ . .8.102.2 0 ..
ബലിർബാണശ്ച വാതശ്ച ശംഭുഃ കശ്യപ ഏവ ച .
ശമ്ബരശ്ച മഹാകായഃ കാലശമ്ബര ഏവ ച . .21 ..
പ്രദീപ്തശ്ചാസിലോമാ ച ശിലിതാശ്ചൈവ ദാനവാഃ .
ശരഭഃ ശലഭശ്ചൈവ ധുന്ധുർമൂകശ്ച ദാനവഃ . .22. .
ശതോദരശ്ച വിഖ്യാതസ്തഥൈവാന്യോ ഹ്രദോദരഃ .
താരശ്ച താരകശ്ചൈവ മയോ കാലശ്ച വിശ്രുതഃ ..23 ..
അജകോ നമുചിശ്ചൈവ വ്യംസഃ കാർതസ്വനഃ ശുഭഃ21 .
ഇല്വകോ22 വില്വകശ്ചൈവ23 വിപാകഃ പാക ഏവ ച..24..
ഹസ്തീ ദുര്യോധനശ്ചൈവ വിപ്രചിത്തിശ്ച ദാനവഃ .
ഹയഗ്രീവോ മുരശ്ചൈവ നരകഃ കുണ്ഡ ഏവ ച ..25..
ശകുനിർവൃഷപർവാ ച ശതകേതുർമഹാരവഃ .
സരകശ്ചൈവ രാഹുശ്ച സ്വർഭാനുഃ കാല ഏവ ച ..26..
വിരാധശ്ച കബന്ധശ്ച ദുന്ദുഭിഃ ശതദുന്ദുഭിഃ .
ശാല്വോ ദ്രുമശ്ച ദ്വാവേതൗ മയൂരഗ്രീവ ഏവ ച ..27..
കാലനേമീ മേഘനാദോ മഹാവീര്യസ്സ ചാന്ധകഃ24 .
മഹിഷാനന്ദശമകാവാടിശ്ച ബക ഏവ ച ..28. .
തതോ ദാനവശാർദൂലാ മഹാമായാ മഹാബലാഃ .

സർവേ സർവാസ്ത്രവിദുഷോ25 ലബ്ധലക്ഷാശ്ച സംയുഗേ ..29. .
രഥൈർഹയൈർഗജൈശ്ചൈവ തഥൈവാന്യേ പദാതയഃ .
ജഗ്മുർവരാഹം തം വ്യാസ ഹന്തും ദേവാ ഇവാസുരമ് .. 8.102.30 ..
സ ചാപി ഹി മഹാതേജാ വരാഹോ നന്ദിവർധനഃ .
സ്തുയമാനസ്തഥാത്മസൈന്യൈർമുനിഭിർഭഗവാൻ ബലീ . . 31 . .

20 ...ര്ബാഷ്കലിരേവ ച - ഘ. . 21 സുഭഃ (?) . 22 ഇല്വലോ - ഖ. . 23 വില്വലശ്ചൈവ - ഖ. . 24 വാന്ധകഃ - ഷ. . 25 സമാസ്ത്രവിദുഷോ - ഖ. .

550

ഹത്വാ താൻ കിങ്കരാൻസർവാനശ്മകം26 പുരമാഗമത് .
ഗർജമാനോ യഥാ മേഘോ യുഗാന്തേ27 വൃഷ്ടിസർജനഃ . .3 2 ..
സ ഗത്വാ തത്തദാ വ്യാസ പുരം ലോകമയഃ പ്രഭുഃ .
അപസവ്യം പരാവൃത്യ ദക്ഷിണം ദ്വാരമാഗമത് . .33 . .
ദക്ഷിണദ്വാരിഭിസ്തത്ര ദാനവൈർബഹുഭിർഭൃശമ്28 .
കൃതോ ഹലാഹലാശബ്ദോ നഗരം യേന കോപിതമ് ..34. .
യോ ഹി ഭിത്വാ ശതഘ്നീശ്ച കവാടം കൂടമുദ്ഗരാൻ .
കാലചക്രാണി യന്ത്രാണി സോവാചൂർണയദവ്യയഃ29 ..35..
അഥാജഗ്മുർഭൃശാവിഷ്ടാസ്തേ ദാനവമഹാരഥാഃ .
ശസ്ത്രവർഷേണ ചോഗ്രേണ ഛാദയന്തോ മൃഗേശ്വരമ് . .3 6. .
അഥ തൈസ്തോമരൈശ്ചക്രൈ30ര്ഭിന്ദീപാലൈശ്ച താഡിതഃ .
ദ്വാരം ത്യക്ത്വാ വിനിർഗമ്യ31 സമാം ഭൂമിമുപാശ്രിതഃ32 . .37. .
തേപി തം ഭഗ്നമിത്യേവ33 വിജാനന്തോസുരാസ്തദാ .
പൃഷ്ഠതോനുയയുർവ്യാസ തക്ഷയന്തോ വരായുധൈഃ . .38..
സ തക്ഷ്യമാണഃ ശരവൃഷ്ടിതോമരൈർമഹാഗദാഭിർമുശലൈരയോമുഖൈഃ .
തദാഭിനിഃസൃത്യ ദിതേഃ സുതാനസാവയോധയദ്ദേവഗണൈരധിഷ്ഠിതഃ ..39. .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ അസുരസന്ദേശനം നാമ ദ്വ്യുത്തരശതതമോധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച

അഥ വ്യാസ സമാം ഭൂമിം സംപ്രാപ്താന്ദാനവർഷഭാൻ .
ഉവാച സർവാൻ1 ഗമ്ഭീരം2 മൃഗാൻസിംഹ ഇവാജനേ3 . . 1 ..
ഭവന്തോ ദാനവാഃ സർവേ ദൈത്യാശ്ച സുമഹാബലാഃ .
മയാ മൃഗേണ സമരേ യുധ്യതാം തു പുനർഭൃശമ് . . 2. .

26. നസ്മാകം - ഖ . 27 യുഗാന്ത - ഖ . 28 ര്വൃതമ - ഖ. . 29 സോവചൂർണയദവ്യഥഃ - . 30 അശാക്തി (ക്വൈത)സ്തോമരശതൈ - ഖ., സശക്തിതോമരൈശ്ചക്രേ - ഘ . 31. ഭിനിർഗമ്യ - ഖ . 32 സമാം ഭൂമിം നിർഗത്യ സമുപസ്ഥിതഃ - ഘ. . 33 ഭഗ ഇത്യേവ (?) .

1 സർവാനുവാച - ഘ. . 2 ഗമ്ഭീരാം (ന്) - ഖ . 3 ഇവാജിരേ - ഘ .

ന ലജ്ജാ സമരേഭ്യേത്യ4 യുഷ്മാകം ദാനവേശ്വരാഃ .
അഥവാ ന ബലം വോസ്തി മിഥ്യാ ദേവാ ഹി വോ ജിതാഃ5 ..3..
ബഹവോ ബലവന്തശ്ച മൃഗശ്ചാഹം വനേചരഃ6 .
ന മന്യേ ധർമയുദ്ധേ വോ മതിർദാനവസത്തമാഃ ..4..
ന മമാസ്തി ധനുഃ കിഞ്ചിന്ന ശസ്ത്രം ച തഥാവിധമ് .
സശസ്ത്രൈർബഹുഭിര്യേന യുദ്ധേയമസുരേശ്വരാഃ7 ..5 . .
തേ യൂയം യദി മന്യധ്വം ശസ്ത്രാണി ത്യജതാധുനാ .
മയാ ചൈകൈകശഃ സർവേ യുധ്യധ്വം ന്യായമാസ്ഥിതാഃ ..6..
സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ സോന്ധകോ ദാനവേശ്വരഃ8 .
ഉവാച സർവാന്ദൈത്യേന്ദ്രാൻ യുഗാന്താമ്ബുദവന്നദൻ ..7. .
ഏവമേതദ്യഥാഹായം മൃഗോസുരമഹാരഥാഃ .
സന്ത്യജാമാദ്യ9 ശസ്ത്രാണി യോധാമൈകൈകശസ്തഥാ . .8 ..
പ്രഹ്ലാദ ഉവാച
അബുദ്ധിരേഷാ ദൈത്യേന്ദ്രാ യഥാഹായം മൃഗാധമഃ .

സമാനാനാം സമൈസ്സാർധമേതദ്യുദ്ധം പ്രശസ്യതേ ..9..
ന മൃഗാണാഞ്ച ശസ്ത്രാണി ന ബാഹുബലമിത്യുത .
വധ്യന്തേ ച സദാ ശസ്ത്രൈരേഷ ധർമഃ സതാം മതഃ . .8.103.1 0 . .
തേ വയം കഥമുത്സൃജ്യ സ്വധർമം ദാനവേശ്വരാഃ .
മൃഗധർമം സമാസ്ഥായ യുധ്യേമ പശവോ യഥാ . .1 1 ..
മൃഗാധമോയം ദുർവൃത്ത10 അവധ്യോ നാസ്മദാദിഭിഃ .
- - - മാ11 വിചാരോ വോ മൃഗേ ഭവതു സർവശഃ ..12..
മായാമാസ്ഥായ ദുഷ്ടാത്മാ കോപ്യയം സുരപാംസനഃ .
അസ്മാൻ വഞ്ചയിതും ദൈത്യാഃ കാംക്ഷതേ സുദുരാത്മവാൻ ..1 3 . .

4 ത്യജ്യ - ഖ. . 5 ജിതാ ഇതി - ഘ . 6 വനേശ്വരാഃ - ഖ. . 7 തമസുരേശ്വരാഃ - ഖ. . 8 ദാനവേശ്വരാഃ - ഖ. . 9 സന്ത്യജാമോദ്യ - ഖ . 10 യുദ്ധവൃത്തിഃ - ഖ . 11.. തതേനമ്മാ (?) - ഖ .

ക്വ ച ശ്രുതം വാ ദൃഷ്ടം വാ മൃഗാണാമസുരേശ്വരാഃ .
മനുഷ്യവദ്ബാഹുയുദ്ധം പുരുഷൈസ്സഹ സംയുഗേ ..14..
ഏഷ വിഷ്ണുർദുരാചാരോ ദുരാത്മാ ദൈത്യകണ്ടകഃ .
അശക്തഃ സ്വേന വീര്യേണ മായാമാസ്ഥായ സംസ്ഥിതഃ ..15..
സനത്കുമാര ഉവാച
തതസ്തം ബലവാൻ ക്രുദ്ധോ ധനുഷാ സോസുരേശ്വരഃ .
ശരൈരവാകിരദ് വ്യാസ ബഹുഭിർവിരരാസ ച ..1 6..
അന്ധകോ വിപ്രചിത്തിശ്ച സർവേ തേ ദൈത്യദാനവാഃ .
അവാകിരൻ ശരൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ ശതശോഥ സഹസ്രശഃ ..17..
അഥ ദൈവഃ സുസംരബ്ധൈ12ര്വിദ്ധസ്തൈ13 ര്ദാനവൈർഭൃശമ് .
ശുശുഭേ ഭാസ്കരകരൈഃ സംവിദ്ധോ ഹിമവാനിവ .. 18..
സ വേഗം ബലവത് കൃത്വാ വിധുന്വാനഃ ശരാൻ ശിതാൻ14 .
സലീലം പ്രയയൗ ദേവഃ പ്രഹ്ലാദം പ്രതി ദാനവമ്15 . . 19. .

സ ഗത്വാ തസ്യ സഹസാ സാരഥിം രഥമേവ ച .
ദംഷ്ട്രാഭിശ്ച കരാഭ്യാഞ്ച നാമശേഷം ചകാര ഹ . .8.103.2 0 ..
തതോ രഥാദവപ്ലുത്യ ഹന്യമാനോപി ദാനവൈഃ .
രഥധ്വജേന16 തം ദൈത്യം മൂർധ്നി ദേവോഭിജഘ്നിവാൻ ..2 1 ..
പ്രഹ്ലാദോപി തതോത്പത്യ17 ഗദയാ ഭീമരൂപയാ .
ആജഘാനോരസി ക്രുദ്ധം വിഘ്നോ ധർമേ യഥാ സ്ഥിതമ് ..22. .
സ തേനാഭിഹതോ ദേവോ മുക്ത്വാ തസ്യ രഥം തദാ .
തമേവ ദേശമായാതഃ പൂർവം യത്രാഭവത് സ്ഥിതഃ . .23 . .
തതോന്ധകോ വിപ്രചിത്തിഃ ശമ്ബരഃ കാലശമ്ബരഃ .
ശരൈരാശീവിഷാകാരൈർബിഭിദുർനന്ദിവർധനമ് . .24..

12 വരാഹോ ഹ്യതിസംരബ്ധൈ - ഘ. . 13 സുസംരബ്ധേ വിദ്ധസ്തൈ - ഖ. . 14 സ്ഥിതാൻ (?) . 15 ദാനവം പ്രതി (?) . 16 ധ്വജദണ്ഡേന (?), രഥദണ്ഡേന (?) . 17 തതോ ദൈത്യ (ോ) - ഘ. .

553

സ വിദ്ധസ്തൈസ്തദാ വ്യാസ ശരൈഃ സന്നതപർവഭിഃ .
ഭിദ്യമാനശ്ച ബഹുധാ മണ്ഡലാനി ചചാര ഹ . .25..
കദാചിത് സിംഹവച്ചാപി പ്ലവതേ നർദതേപി ച .
ശാർദൂലവത് കദാചിച്ച ഭൂമാവാത്മാനമാഹവേ . .26..
വിതത്യ സ മഹാവീര്യസ്തിഷ്ഠതേ സായകാൻ18 സഹൻ .
പാദേന തത ഉത്ഥായ അവകീര്യ വൃഷോ യഥാ ..27..
പക്ഷിവത്സ തദാകാശേ മണ്ഡലാനി മൃഗേശ്വരഃ .
ഭ്രമിത്വാ നിശ്ചലസ്തസ്ഥൗ വരാഹഃ പർവതോ യഥാ ..28..
ഏവം ബഹുവിധാൻ മാർഗാൻ വിചരിത്വാ മഹാബലഃ .
വേഗേനൈവ കരാഭ്യാം സ രഥൗ ജഗ്രാഹ നാദയൻ ..29. .
വിപ്രചിത്തേശ്ച ബലവാനന്ധകസ്യ ച സുപ്രഭഃ19 .
ഭ്രാമയിത്വാ മുഹൂർത്തം തൗ സഹാശ്വൈഃ20 സഹസാരഥീ21 ..8.103.30..
ഭൂമാവുത്ക്ഷിപ്യ22 ചിക്ഷേപ ബഭഞ്ജ ച പുനഃ പദാ .
രഥാസ്ഥിതൗ23 ച തൗ ദൈത്യൗ പുനർമൂർധന്യതാഡയത്24 ..31 ..

തൗ ഹതാവതിസംക്രുദ്ധൗ ഗദേ ചോദ്യമ്യ വേഗിതൗ .
വരാഹം മൂർധ്നി യുഗപത്സമാഹത്യ വിനേദതുഃ ..32..
താഭ്യാം സ ബലവാൻ ക്രുദ്ധോ ഹസ്താഭ്യാം രക്തലോചനഃ .
ഗദേ ജഗ്രാഹ യത്താഭ്യാം ബലാദേവ മൃഗേശ്വരഃ ..33..
തതോചരന്മണ്ഡലാനി വിവിധാനി ജനാർദനഃ .
ഗദാവിശാരദഃ സമ്യഗ് വിചിത്രാണി ബഹൂന്യപി ..34..
ആക്ഷിപ്തമഥ വിക്ഷിപ്തമവാക്ഷിപ്തഞ്ച മണ്ഡലമ് .
ഉത്ക്ഷിപ്തമഥ വിക്ഷിപ്തം വിസൃഷ്ടം ധാവിതം തഥാ ..35..
പരാവൃത്തം നിവൃത്തം ച അർധചന്ദ്രമഥാപി ച .
വിഷ്ടബ്ധം ചോദ്യതഞ്ചൈവ ഹംസോദ്ഭ്രമിതമേവ25 ച ..36..

18 നിസ്സായകാൻ - ഖ . 19 സുപ്രഭൗ - ഘ. . 20 സഹാശ്വൗ(?) . 21 സഹസാ (നാ)യകോ - ഖ. . 22 ഉത്ക്ഷിപ്യ ഭൂമൗ (?) . . 23 രഥേ സ്ഥിതൗ - ഘ . 24 പുനർമൂർധ്നോരതാഡയത് (?) . 25 ഹംസോദ്മ്രണ ഏ (മേ?) വ - ഖ. .

ഗദാവിശാരദഃ സമ്യഗ് ഭ്രമിത്വാ മണ്ഡലാനി സഃ .
ഗദാമുപരി ചിക്ഷേപ സോന്ധകസ്യ26 വിനാദയൻ ..37..
അപരാം വിപ്രചിത്തേശ്ച ബലവാന്നന്ദിവർധനഃ .
തേ ഗദേ തൗ മഹാവേഗേ27 ദാനവൗ സുദുരാസദൗ ..38..
വഞ്ചയിത്വാ രണേ ഭൂയോ വരാഹം പ്രതി ദാനവൗ .
ആധാവിതൗ യഥാ ദേശമുത്പാതൗ വേഗിതാവിവ ..39..
തയോരാപതതോരേവ വരാഹോസൗ മഹാബലഃ .
മുഷ്ടിനാന്ധകമാഹത്യ വിപ്രചിത്തിം പദാവധീത് ..8.103.40 ..
അന്ധകസ്തസ്യ മുഷ്ടിം തം വിപ്രചിത്തിഃ പദഞ്ച ഹ .
ക്രുദ്ധൗ ജഗൃഹതുർദൈത്യൗ ഹതസ്ത്വമിതി വാദിനൗ ..41..
നാദയാനൗ യഥാ കാലേ കൃഷ്ണാവിവ ബലാഹകൗ .
സ ഗൃഹീതസ്തദാ താഭ്യാം മഹാത്മാ സുരസത്തമഃ ..42..

ഉത്പപാത വിയദ് വേഗാത് പക്ഷിരാഡിവ കാശ്യപഃ .
വിയത്സ്ഥോ28 വിബഭൗ ദൈത്യാവുദ്വഹൻ സ മൃഗേശ്വരഃ ..43..
ഗരുത്മാനിവ പക്ഷീശോ ഭക്ഷാർഥം ഗജകച്ഛപൗ .
വിനദ്യ സ തദാകാശേ വിധൂയ ച കരൗ ബലീ ..44..
പാദഞ്ചൈവാഭിചിക്ഷേപ തൗ ദൈത്യൗ ഭുജഗാവിവ .
തൗ ക്ഷിപ്തൗ പ്രേക്ഷ്യ29 തു വ്യാസ ദാനവൗ യുദ്ധദുർമദൗ ..45..
അഭിയാതൗ മഹീം ഘോരാവശനീ ഖാച്ച്യുതാവിവ .
അസാവപി ച ദേവേശോ വരാഹോ നന്ദിവർധനഃ .
രഥാന്വൈ സർവദൈത്യാനാം ചൂർണയാമാസ വീര്യവാൻ ..46..
ഗൃഹീത്വാ കൂബരേ കഞ്ചിത് സോച്ചിക്ഷേപ മഹാർണവേ30 .
കഞ്ചിത്പദാ സമാഹത്യ പാംസുസായുജ്യമാനയത് ..47..
കഞ്ചിദ്രഥം രഥേനൈവ പദാതിഞ്ച പദാതിനാ .
ഗജം ഗജേന ചാഹത്യ സ നിന്യേ യമസാദനമ് ..48..

26 സോന്ധകായ - ഖ. . 27 മഹാവേഗോ(?) . 28 വിയത്സ്ഥോ - ഖ. . 29 പ്രേക്ഷ - ഖ. .
30 മഹാർണവം - ഖ., മഹാരഥ (?) .

555

സനത്കുമാര ഉവാച
തേപി31 വിദ്രാവിതാഃ സർവേ ലജ്ജാം പരമികാം ഗതാഃ .
ദൈത്യദാനവശാർദൂലാ വിനിവൃത്താ യഥാബലാഃ ..49..
ഏകേന32 സർവേ വിജിതാസുരേന്ദ്രാഃ പരസ്പരം വീക്ഷ്യ മുഖാനി ശൂരാഃ .
വ്രീഡാന്വിതാസ്തേ പുനരേവ ദേവം വരാഹ - - - - - - തി . .8.103.50 ..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ വരാഹയുദ്ധേ ത്ര്യുത്തരശതതമോധ്യായഃ /103

104

സനത്കുമാര ഉവാച
അഥ തേ തം മൃഗം വ്യാസ ദാനവാ ഭീമഗർജനാഃ .
ആയുധൈഃ സമഭിക്രുദ്ധാഃ സംതതക്ഷുസ്തദാ1 ഭൃശമ് . . 1 . .
തേ മൃഗാ ഇവ ശാർദൂലം സിംഹപോതം ഗജാ ഇവ .
ആജഘ്നുർദാനവാഃ ക്രുദ്ധാ വരാഹം ശസ്ത്രവൃഷ്ടിഭിഃ . .2..

സ ചാപി മൃഗശാർദൂല ഉപവിശ്യ മഹോദധിമ് .
അപോപിബത് സമാവിശ്യ വഹ്നിവദ്വഡവാമുഖമ് ..3 . .
തഥേരിതാനി തൈർദൈത്യൈരായുധാനി സഹസ്രശഃ .
വ്യാദായ സുമഹദ്വക്ത്രം ജഗ്രാസ ച രരാസ ച ..4. .
ഗ്രസിത്വാ താനി സർവാണി ശസ്ത്രാണി സ2 മഹാബലഃ .
ദാനവാൻപ്രതി സംചക്രേ വേഗം സിന്ധുരിവാപരഃ . .5..
ഗജാൻപ്രതി യഥാ സിംഹഃ സിംഹാൻ ശരഭരാഡിവ .
ഗരുത്മാൻ ഭുജഗാൻ യദ്വച്ഛാർദൂലശ്ച മൃഗാനിവ ..6. .
മേഘവൃന്ദം യഥാ വായുഃ കപോതാനിവ പക്ഷിരാട് .
തഥാ സ ഭഗവാൻ വ്യാസ ദാനവാൻപ്രതി ലോകപഃ ..7..
വേഗം ചക്രേ യഥാ ക്ഷിപ്രമിന്ദ്രിയം പ്രതി വൈ മനഃ .
ആസാദ്യ ച സ താന്ദൈത്യാൻ മഹാജലദനിഃസ്വനഃ . .8 . .

---

31 വൈ - (?) . 32 മൃഗേണ (?) . 1 തതക്ഷുസ്തം തദാ - ഖ. . 2 സു - ഖ..

സർവാൻ വിദ്രാവയാമാസ രുദ്രഃ പശുഗണാനിവ .
കാംശ്ചിത് പദ്ഭ്യാം സുസംക്രുദ്ധോ ഹസ്താഭ്യാമപരാനിതി ..9..
ദംഷ്ട്രാഭിശ്ചാപരാംസ്തത്ര3 സ പ്രൈഷീദ്4യമസാദനമ് .
തുണ്ഡേന5 ശമ്ബരം ഭൂമൗ കാലശമ്ബരമേവ ച . . 8.104.10 ..
നരകം പാദഘാതേന ഹയഗ്രീവം ച മുഷ്ടിനാ .
ഉരസാ നമുചിം ചാപി മഹാമായം ച സത്വരഃ6 . . 11 ..
ആഹത്യാഹത്യ സംക്രുദ്ധഃ പാതയാമാസ ദേവപഃ .
താംസ്തഥാ ദ്രാവയാനഞ്ച ഗർജമാനഞ്ച സിംഹവത് .. 12. .
വിപ്രചിതിർവരാഹം തം മുഷ്ടിനോരസ്യതാഡയത് .
വിപ്രചിത്തിം ജഘാനോഗ്രം പാർശ്വദേശേ സ മുഷ്ടിനാ ..13 ..
സ ആഹതോ വരാഹേണ വരാഹം ക്രോധമൂർഛിതഃ .
പുനർജഘാന ഖങ്ഗേന വക്ഷസ്യേനം വിനാദയൻ .. 14..
അമൃഷ്യമാണസ്തം ഘാതം വരാഹഃ സുമഹാബലഃ .
മുഷ്ടിനാ മൂർധ്നി തം ദൈത്യം വജ്രാഭേന വ്യതാഡയത് .. 1 5..
സ ദൈത്യസ്തേന ഘാതേന ഭ്രമിത്വാ ചക്രവത്തദാ .
പപാത ഭൂമൗ വേഗേന വാതാഹത ഇവ ദ്രുമഃ ..16. .
പതിതം തം തദാഭ്യേത്യ വിപ്രചിത്തിം പ്രജേശ്വരഃ8 .
ജഗ്രാഹ പദ്ഭ്യാം9 ദേവേശോ ദ്രാവമാണം ദിതേഃ സുതമ് ..17..
ഭ്രാമയിത്വാ തതശ്ചൈനം10 നദിത്വാ11 ചാസകൃദ്ബലീ .
പുരം പ്രതി വിചിക്ഷേപ മഹാത്മാ നന്ദിവർധനഃ ..18. .
സ ക്ഷിപ്തസ്തേന12 വിബഭൗ ദാനബാധിപതിർബലീ .

സബലാകതഡിജ്ജ്വാല പരിച്ഛിന്ന ഇവാമ്ബുദഃ . .1 9..
സ്രസ്തഹാരാമ്ബരധര13ശ്ച്യുതമാല്യവിഭൂഷണഃ .
പപാതോപരി വേഗേന ഹിരണ്യാക്ഷസ്യ വേശ്മനി ..8.104.20 . .

3 അപരാൻ ദംഷ്ട്രയാ തത്ര - ഖ . 4 ഹ്യപ്രൈഷീദ് - സ്വ . 5 തർഘംന. - ഖ . 6 ശമ്ബര - ഖ . 7 ലക്ഷ്യ ഘ. 8 മൃഗേശ്വരഃ - ഘ. . 9 പദേ ജഗ്രാഹ - ഘ. . 10 തതശ്ചൈവ - ഖ.. . 11.. ഥ മർദിത്വാ ഗർഭിത്വാ - ഘ . 12 സ തേന ക്ഷിപ്തോ - ഖ. ഘ. . 13 സ്രസ്തഹരാമ്ബരധരഃ - ഘ., സ്രസ്തഹേമാമ്ബരധര - ഖ .

557
സൗധമട്ടാലകം14 തസ്യ വിമാനമിവ സംസ്ഥിതമ് .
ചൂർണയാനോപതദ് വ്യാസ പർവതേന്ദ്രമിവാശനിഃ . . 21 ..
മഹതാ തസ്യ ശബ്ദേന ഹിരണ്യാക്ഷഃ സ്വയം തദാ15 .
വേഗേനാഗത്യ ദദൃശേ ദാനവേന്ദ്രം ദിതേഃ സുതഃ16 . .22. .
സോപി ദാനവശാർദൂലോ വരാഹേണാവപീഡിതഃ17 .
തേന ചൈവ വിഘാതേന18 മുഹൂർത്തമഭവജ്ജഡഃ ..23 ..
തം സമാശ്വാസയദ്രാജാ തദാ ശീതേന വാരിണാ .
താലവൃന്തൈശ്ച ബഹുഭിർമണിഭിശ്ച ദിതേഃ സുതഃ 24. .
സമാശ്വസ്യോത്ഥിതശ്ചൈവ19 ഉപവിഷ്ടം വരാസനേ .
രാജാ പപ്രച്ഛ തം ദൈത്യം പരം വിസ്മയമാഗതഃ ..25..
ഹിരണ്യാക്ഷ ഉവാച
കേനാദ്യ ഹിമവാൻ ദൈത്യ പൃഥിവീ വാ സസാഗരാ .
മഹാബലേന സഹസാ20 തുലിതാ വിശ്വകർമണാ ..2 6..
കേനാദ്യ മന്ദരഃ സ്രസ്തോ21 മൃത്യുഃ കേന പരാജിതഃ .
കേന ത്വം ദാനവേശാന ക്ഷിപ്തഃ കോ ബലവാൻഭുവി ..27..
പൃഥിവ്യാസ്തുലനം യാദൃഗ് മന്ദരസ്യ ച ചാലനമ് .
മൃത്യോശ്ച മരണ22 താദൃക് തവേദം ക്ഷപണം23 മഹത്24 ..28..
രുദ്രേന്ദ്രമൃത്യുപ്രതിമോ ലോകപാലഭയങ്കരഃ .
കേന ത്വം തുലിതഃ സംഖ്യേ ബലവാനബലോ25 യഥാ ..29..
കസ്യേദം ബലമക്ഷയ്യം കേന ബാഹ്വോർബലം മഹത് .
ഖ്യാപിതം ത്രിഷു ലോകേഷു ദാനവേശ്വര കഥ്യതാമ് ..8.104.3 0..
സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ദാനവഃ സ മഹാബലഃ .
തമാഹ ദീർഘം നിഃശ്വസ്യ നിരീക്ഷ്യ ച പുനഃ പുനഃ ..31 ..

14 സോച്ചമട്ടാലക - ഘ- . 15 തയാ - ഖ. . 16 സുത - ഖ. . 17... താഡിതഃ - ഖ. . 18 വിപാതേന - ഖ. . 19 സമാശ്വാസോത്ഥിതശ്ചൈവ - ബ. . 20 മഹാബലൈർമഹാദൈത്യ - ഖ. . 21 ഗ്രസ്തോ - ഘ. . 22 ബന്ധനം - ഷ. . 23 ക്ഷിപണം - ഖ. . 24 മതമ് - ഘ. . 25... നചലോ - ഘ. .

558
വിപ്രചിത്തിരുവാച
അമാനുഷമിദം രാജന്നതിദേവം തഥാപി ച .
അതിദൈത്യഞ്ച ദൈത്യേന്ദ്ര ന ദൃഷ്ടം ന ശ്രുതം26 ക്വചിത് ..32..
വരാഹസ്യ ബലം യാദൃഗ് ന ച താദൃക് ക്വചിത് ക്വചിത് .
ന ഹി തുല്യം പ്രപശ്യാമി തസ്യ രാജന്മഹാത്മനഃ ..33..
അസ്ത്രൈഃ ശസ്ത്രൈശ്ച ബഹുഭിസ്തക്ഷ്യമാണസ്യ27 സംയുഗേ .

നാർത്തിർന ദുഃഖം ദൈത്യേന്ദ്ര ന ച സംജ്ഞാ പ്രഹീയതേ .. 34..
ഭവേത്തസ്യാഭി28 ദഷ്ടസ്യ മശകേനാപ്യനിർവൃതിഃ .
ന ദൈത്യദാനവൈ രാജൻ നിഘ്നസ്യ29 ഭയമിത്യുത ..35..
യഥാ ക്ഷുദ്രമൃഗാൻ സിംഹോ മണ്ഡൂകാനിവ വോരഗഃ30 .
തഥാ സ കലയാമാസ31 സർവാൻ ദൈത്യേന്ദ്രദാനവാൻ . .36..
ന തം മൃഗമഹം മന്യേ ന ദേവം നാപി ചാസുരമ് .
കോപ്യസൗ ദിതിപുത്രാണാമനയഃ32 സമുപസ്ഥിതഃ ..37..
തേനാസ്മി മുഷ്ടിനാ മൂർധ്നി താഡിതോ ഭൂതലം ഗതഃ .
ഗൃഹീത്വാ സഹസോത്ക്ഷിപ്തഃ33 പതിതസ്ത്വദ്ഗൃഹോപരി ..38..
ദാനവാനാം സദൈത്യാനാമിതരേഷാഞ്ച ദാനവ34 .
ന ജാനേ സമവസ്ഥാനം മന്യേ തേ സർവശോ ഹതാഃ ..39..
അവധ്യസ്സ മഹാതേജാ ബലവാൻ ദുർബലാ വയമ് .
ശ്രുത്വൈതദ് ദിതിപുത്രാണാം ഹിതം യത്തത്സമാചര ..8.104.40 ..
തസ്യാങ്ഗേ മുനയഃ സർവേ ദൃശ്യന്തേ സഹ ദൈവതൈഃ35 .
കൃത്യാ സേതി മതം മേദ്യ തവ ഹേതോർവിനിർമിതാ36 ..41..
മനശ്ച തവ ദൈത്യേന്ദ്ര യുദ്ധായ കൃതനിശ്ചയമ് .
വിനിവർതയ തച്ചൈവ ദൈത്യാനാം ഹിതമാചര . .42..
ബലവാൻ സോബലാ ദൈത്യാ വയം മർത്യാഃ സ ചാമരഃ .
അജയ്യോസൗ ജിതാ ദൈത്യാ മാ നോ യുദ്ധേന യോജയ .. 43 ..

---

26 ശ്രുതം ന ഖ.. 27 ശ്ച - ഖ 28 തസ്യാപി - ഖ . 29 രാജൻഹതസ്യ - (?) . 30 ചോരഗഃ - ഘ. . 31 കാലയാമാസ (?) . 32... പുത്രാണാം പ്രലയഃ (?) . 33 സഹസാക്ഷിപ്തഃ - ഖ . 34 ഹതശേഷാശ്ച ദാനവാഃ - ഘ. . 35 ദേവതൈ . - ഖ. . 36.. .പനിർമിതാ - ഖ. .

ഹിത്വാശ്മകം37 പുരം സർവേ സമുദ്രസ്തമ്ഭമാശ്രിതാഃ .
തിഷ്ഠാമ രാജൻ മാ യുദ്ധ തേന സാകം പുനഃ കൃഥാഃ38 ..44. .
മാവമംസ്ഥാ മൃഗം ദൈത്യ മൃഗോസാവിതി സർവശഃ .
നരസിംഹോപ്യഭൂത്പൂർവം മൃഗസ്തദ്വിനിബ്യം ഹിതഃ . .45. .
- ----- .. - - - - - - - .
യാവത്ത്വം ധ്രിയസേ ദൈത്യ ദാനവാനാം സുഖാവഹഃ .
താവത്സർവേ സുരാ ജീവാ ഭവിഷ്യന്തി ന സംശയഃ . .46 . .
മാ രുശന്തു39 ദിതേഃ പുത്രാ ദനോശ്ചൈവ സുബാലിശാഃ .
അപയാമ പുരാദസ്മാദസുരേശ്വര സർവശഃ . .47. .
സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഹിരണ്യാക്ഷഃ പ്രതാപവാൻ .
ഉവാച ദാനവേശാനം ഭീതം40 തസ്മാൻ41 മഹാത്മനഃ . .48..
അസംശയം മഹാത്മാസൗ മൃഗോ ദാനവസത്തമ .
യേന മന്ദരകല്പസ്ത്വം തുലിതഃ സുമഹാബലഃ . .49 ..
അദ്യ വർഷസഹസ്രാണി ദിവ്യാന്യസുരപുംഗവ .
ചത്വാരി ഭുഞ്ജതോ രാജ്യം ഗതാനി സുമഹാന്തി മേ . .8.104.5 0 . .
പഞ്ചപഞ്ചാ (?) തു സംപ്രാപ്തന്താവദ്ദേവാശ്ച നാശിതാഃ (?) .
സബലാ42 ബഹുഭിർഘോരൈഃ സംഗ്രാമൈരബലാ ഇവ . . 51 . .
സോഹം തഥാ ബലോപേതോ ഭുക്ത്വാ രാജ്യ43മകണ്ടകമ് .
ഭീതഃ പ്രവിശ്യ സലിലം കഥം സ്ഥാസ്യേ ഭുജങ്ഗവത് ..5 2 . .
മൃഗരൂപീ സ വിഷ്ണുശ്ച വാരാഹം44 രൂപമാസ്ഥിതഃ .

യദി സ്യാത്തച്ച കൃത്യം മേ ദാനവേശ്വര മാ ഭയമ് (?) . .5 3 . .
മമാപി ബലമക്ഷയ്യം തസ്മാച്ച ബലവാനഹമ് .
യോ മേ ഭയാത് പരിത്യജ്യ സ്വം രൂപം മൃഗതാം ഗതഃ . .54. .

37 ഹിത്വാസ്മാകം - ഖ. . 38 കൃശാഃ - ഖ. . 39 നുശന്തു (നശ്യന്തു?) - ഖ. . 40 ഭീമം - ഖ. . 41... സ്തസ്യ - ഖ. . 42 സബാലാ - ഖ. . 43 സർവ - ഖ. . 44 വരാഹം - ഖ. .

560

യോ ഹന്യാദ്ധസ്തിനം സംഖ്യേ സിംഹം ശരഭമേവ ച .
തസ്യ കാസ്ഥാ ഭവേദ്ദൈത്യ മൃഗേ ഹ്യസ്മിന്മഹാബല ..55..
മദ്ഭയാത് സ വരാഹശ്ച സർവദേവൈരധിഷ്ഠിതഃ .
മാമാഹ്വയതി45 ദൈത്യേന്ദ്ര ജയ ഏവ തതോ ഹി മേ ..56..
ഭവാനേവ ഹി മേ ദൈത്യ തേന ദൂതഃ - - - - 46 .
ത്വരതാ മൃത്യുലോകന്തു ഗത്വാ ദാനവപുംഗവ ..57. .
യദഹം ഭ്രാതൃഹന്താരം ദാനവാനാം ഭയങ്കരമ് .
അഹത്വാ ന നിവർതിഷ്യേ ശപേ സത്യേന ദാനവ ..58..
സനത്കുമാര ഉവാച
സൂതം തതഃ സമാദിശ്യ രഥം സജ്ജമചീകരത് .
സമാശ്വാസയിതും പത്നീഃ47 സ വിവേശ48 പുനർഗൃഹാൻ ..59..
സ തത്ര താഭിഃ കൃതമങ്ഗലസ്തദാ ദിതേഃ സു□□□സ്□□□ശ്ച നിരീക്ഷ്യ സർവശഃ .
ഗൃഹാണ50 സർവം രണയോഗ്യമുജ്ജ്വലം മഹാബലഃ51 ശത്രുനിവാരണക്ഷമമ് ..8.104.60 ..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ വിപ്രചിത്തിപാതനേ ചതുരുത്തരശതതമോധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച
സ ധന്വീ കവചീ ഭൂത്വാ ബദ്ധഗോധാംഗുലിത്രവാൻ .
ബദ്ധപൃഷ്ഠേഷുധീ1 ചൈവ ശരീ ഖങ്ഗീ മഹാബലഃ ..1..
ഹരിശ്മശ്രുശ്ചതുർദംഷ്ട്രഃ ശംകുകർണോ മഹാഹനുഃ .
ആജാനുബാഹുർദീർഘാക്ഷോ ന്യഗ്രോധപരിമണ്ഡലഃ ..2..
ഹസ്തയോഃ പദ്മശംഖൗ ച ചക്രമത്സ്യൗ ച പാദയോഃ .
ദധാനോ ജാലഹസ്തശ്ച ജാലപാദോല്പമേഹനഃ ..3..
ബാലാദിത്യനിഭാക്ഷശ്ച അഞ്ജനാചലസന്നിഭഃ .
സ നിര്യയൗ തദാ വ്യാസ ഭൃകുടീഭൂഷിതാനനഃ ..4..

45 മമാഹ്വയതി - ഖ, സമാ... (?) . 46 പ്രവേരിതഃ - ഖ. . 47 പത്യഃ (പത്ന്യഃ) - ഖ. . 48 പ്രവിവേശ - ഖ. . 49 സുതാസ്താശ്ച - ഘ. . 50 ജഗ്രാഹ - ഘ. . 51 മഹാബലം - ഖ. .

1 പൃഷ്ഠബദ്ധേഷുധീ (?) .

561
ദ്വാര്യപശ്യച്ച സൂതേന രഥം സമുപകല്പിതമ് .
സഹസ്രനല്വമാത്രഞ്ച2 ഹയൈർദിവ്യൈസ്സമന്വിതമ് . .5 ..
സഹസ്രൈർദശഭിർവ്യാസ സർവോപകരണാന്വിതമ് .
ഖട്വാങ്ഗേന ച സംയുക്തം ധ്വജേനാദിത്യവർചസാ . . 6 . .

ആരുരോഹ ജയേത്യുക്തോ3 ദാനവൈർബഹുഭിസ്തദാ .
ദിവാകരോ രഥം യദ്വദ് ഭഗവാൻ തേജസാം പതിഃ . .7. .
വിബഭൗ സ തദാരൂഢോ രഥം തം ദിതിനന്ദനഃ4 .
സൗവർണ്ണേ ഭാജനേ യദ്വദിന്ദ്രനീലം സമർപിതമ് . .8 . .
കിരീടസ്ത്വാബഭൗ5 തസ്യ ശിരസ്ഥഃ6 സുമഹാദ്യുതിഃ7 .
യഥാഞ്ജനഗിരേഃ ശൃങ്ഗേ ദാവാഗ്നിഃ സമവസ്ഥിതഃ8 . . 9. .
സഞ്ചോദയച്ച യന്താരം സ ദൈത്യോ ഗമനം പ്രതി .
തസ്യ പാർശ്വേഭവദ് വ്യാസ വിപ്രചിത്തിരവസ്ഥിതഃ . .8.105.1 0 . .
കേതോരിവ യഥാ വ്യോമ്നി പ്രതികേതുരവസ്ഥിതഃ9 .
ശംഖഭേരീമൃദങ്ഗൈശ്ച മുരജൈർവേണുഭിസ്തഥാ . . 11 . .
വാദ്യമാനൈര്യയൗ രാജാ ഹിരണ്യാക്ഷോശ്മകാത്പുരാത് .
അഗ്രതഃ പൃഷ്ഠതശ്ചൈവ പാർശ്വയോരുഭയോരപി . . 12 . .
ജഗ്മുഃ സർവേസുരാ വ്യാസ ഭാസ്കരസ്യ യഥാ ഗ്രഹാഃ .
നിർഗച്ഛമാനശ്ച പുരാത് ശകുന്താൻ ഭയശംസിനഃ . . 13 ..
അപശ്യദ് വ്യാസ ദൈത്യേന്ദ്രോ ന ച താനകരോദധൃദി10 .
ആച്ഛിനത് തസ്യ പന്ഥാനം ഭുജങ്ഗഃ കൃഷ്ണദേഹവാൻ . . 14. .
ഗൃധ്രശ്ച രക്തവക്ത്രോസ്യ നിലില്യേ ധ്വജമൂർധനി .
ഗൃധ്രശ്ചക്രായതേ ചാസ്യ രഥസ്യോപരി11 ഗച്ഛതഃ . . 1 5. .
ധ്വജശ്ചാഭജ്യത മഹാൻ രഥസ്യ സുമഹാപ്രഭഃ .
വാമം ചാങ്ഗം സ്ഫുരത്യസ്യ12 ശരീരസ്യ മുഹുർമുഹുഃ . . 1 6. .

2... യാച്ഛന്നം - ഖ . 3 ജയേത്യുക്താ ഖ, ജയേത്യുക്ത്വാ - ഘ. . 4 ഇതഃ പരം തസ്യപാർശ്വേഭവദ്. . യഥാ ഗ്രഹാഃ ' ഇത്യാദി ഘ പു . 5 ന്ത്വാബഭൗ - ഘ. . 6 ശിരഃസ്ഥഃ - ഘ . 7 സുമഹാദ്യുതി - ഘ . 8 സമുപസ്ഥിതഃ - ഘ. . 9 പദ്യാർധമേതത് *ജഗ്മുഃ സർവേ* ഇത്യതഃ പരം ദത്തം ഖ. പുസ്തകേ . 10 ഹൃതി - ഖ . 11 യഥോ! രി ച - ഖ . 12 വാമാങ്ഗം ചാസ്ഫു- രത്തസ്യ (?) .

562
ഹേഷന്തേ ന ഹയാ ദീനാ ഹസ്തിനോ വിമദാഭവൻ .
ഏതാന്യന്യാനി ച ബഹൂനി13 ദൈത്യോ മുനിസത്തമ . .17..
സോവൈക്ഷത14 നിമിത്താനി ഭയദാന്യാത്മനോസകൃത്15 .
നാതിദൂരേ സ നിർഗത്യ16 നഗരസ്യ17 മൃഗേശ്വരമ്18 ..1 8..
അപശ്യദ് ദാനവഃ19 സംഖ്യേ യുധ്യമാനമഭീതവത് .
സോപി ദൈത്യവരഃ ശ്രീമാൻ ക്രോധസംരക്തലോചനഃ20 ..1 9. .
വിസ്ഫാരയന്മഹാചാപം രഥേനാഭ്യപതദ്ബലീ21.
വരാഹോപി മഹാബാഹുർവിദ്രാവ്യ ദിതിനന്ദനാൻ .
സുവർണാക്ഷം പ്രതി രുഷാ വേഗേനൈവാഭ്യധാവത . .8.105.20 . .
തസ്യാപതത ഏവാശു ദാനവഃ സുമഹാബലഃ22 .
സർവസന്ധിഷു തീക്ഷ്ണാഗ്രാന്നിചഖാന23 ബഹൂഞ്ഛരാൻ24 . .21 . .
സായകൈസ്തൈർവിനിർഭിന്നഃ സർവസന്ധിഷു സുവ്രത25 .
ന ചചാല മൃഗേന്ദ്രോസൗ വിഷ്ടബ്ധഃ സമതിഷ്ഠത26 ..22..
തം സ്തമ്ഭിതം തദാ വ്യാസ ദൃഷ്ടവാ ദേവാ27 മഹാബലമ് .
വിശല്യകരണൈർമന്ത്രൈർവിശല്യമഭിചക്രിരേ . .23 . .
സ വിശല്യസ്തദാ ദേവൈഃ കൃതോ മൃഗപതിർമഹാൻ .
പുനർവേഗം മഹത് കൃത്വാ ജഗാമ ദിതിജം പ്രതി ..24. .
സ വധ്യമാനോ ബഹുഭിശ്ശരൈർമൃഗപതിർമഹാൻ .

ദൈത്യേന്ദ്രരഥമാസാദ്യ ഇയേഷ രഥമവ്യയഃ28 . .25 ..
ഗ്രഹീതും നാദയൻ വ്യാസ ബഹുധാ വിശ്വരൂപധൃക് .
യന്താ ച മണ്ഡലം കൃത്വാ ഭ്രാമയാമാസ തം രഥമ് ..26..
പ്രസാരിതകരം ദൈത്യോ മൃഗം തം സുമഹാബലമ് .
ബബന്ധാസ്ത്രേണ നാഗാനാം സ ബദ്ധോ ന്യപതദ് ഭുവി ..27..

13 ഏതാംശ്ചാന്യാംശ്ച സുബഹൂൻ സ - ഖ. . 14 അവൈക്ഷത - ഖ. . 15 നാത്മനോസകൃത് - ഖ. . 16 സ്യന്ദനേ- നാഭിനിർഗത്യ - ഘ . 17 നഗരാത് സ - ഘ. . 18 മഹേശ്വരം - ക. . 19 ദാനവോ - ക ഖ. . 20 ക്രോധാത് സംരക്തലോചനഃ - ക . 21. ഭൃദ്രവദ്ബലീ - ഖ. ഘ, ഏതാവതികോ ഗ്രന്ഥഃ ക പുസ്തകേ നഷ്ടഃ, ഖ പുസ്തകാദുദ്ധൃതോത്ര . 22 ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ - ഘ. . 23 ചഖാന - ക. . 24 സുബഹൂൻ ശരാൻ - ക. ഖ. . 25 സുവ്രതഃ - ക. . 26 സമപദ്യത - ഘ. . 27 ദേവ - ഘ. . 28... മവ്യയം - ക. .

563

പതിതം തഞ്ച ദൈത്യേന്ദ്രാ വിവിധായുധപാണയഃ .
വിജഘ്നുർഭൃശമായസ്താ ബഹുധാ ക്രോധമൂർഛിതാഃ ..28 ..
തം ബദ്ധം വധ്യമാനഞ്ച പതിതം നന്ദിവർധനമ് .
ഗരുത്മാൻ ഭുജഗേന്ദ്രേഭ്യഃ ക്ഷിപ്രമേവ വ്യമോചയത് ..29..
മുക്തശ്ച സ തദോത്പത്യ29 ദ്രാവയാണോ ദിതേഃ സുതാൻ .
ഹിരണ്യാക്ഷരഥം തൂർണമഭ്യധാവന്മഹായശാഃ .. 8.105.30 . .
തം ധാവന്തം പുനർദൈത്യഃ ശരേണാനതപർവണാ .
വിവ്യാധ ഹൃദയേ വ്യാസ നർദമാനോ30 യഥാമ്ബുദഃ ..3 1 . .
മൃഗേശ്വരശ്ച ഭിന്നോസൗ31 ഹൃദയേ മോഹമാസ്ഥിതഃ .
പപാത ഭൂമൗ നിർവൃത്തേ ശക്രധ്വജ ഇവോത്സവേ ..3 2..
തതോ ഹാഹാ കൃതം32 സർവൈഃ സമേതൈർദേവപുംഗവൈഃ33 .
ഋഷയസ്തുഷ്ടുവുശ്ചൈനം ഭാസ്കരശ്ചാപ്രഭോഭവത് . .3 3 . .
അഥ സോപ്യായിതസ്തത്ര ഋഷിഭിർബ്രഹ്മവിത്തമൈഃ .
പ്രതിലഭ്യ34 തദാ സംജ്ഞാമിദം വചനമബ്രവീത് ..34..
ആപ്യായയധ്വം മാം ക്ഷിപ്രം മൂഢോഹം സർവശഃ സുരാഃ .
നാല്പവീര്യേണ ശക്യോയം ദൈത്യോ യോധയിതും രണേ .. 35 ..
തതസ്തേ ദൈവതാ35സ്സർവേ ഋഷയശ്ച തപോധനാഃ .
തപസാ36 സ്വേന തം ദേവം സർവ ഏവാഭ്യപൂരയൻ37 ..3 6. .
തസ്യ ത്വാപ്യായമോനസ്യ38 ഋഷിഭിർദൈവതൈശ്ച39 ഹ .
ബഭൗ രൂപം യുഗാന്താഗ്നികാലമൃത്യുസമപ്രഭമ് . .37. .
സ ദീപ്യമാനോ വിബഭൗ മഹാത്മാ40 ദേവൈശ്ച സർവൈർഋഷിഭിഃ സ്തുതശ്ച .
ദീപ്തസ്തദാ41 ഭാസ്കരസപ്തകല്പോ42 ലോകാന്ദഹിഷ്യന്നിവ ദേവദേവഃ ..38..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ വരാഹാപ്യായനേ പഞ്ചോത്തരശതോ43ധ്യായഃ

29 തതോത്പത്യ - ഖ. . 30 നദമാനോ - ഖ. . 31 മൃഗേശ്വരഗതിര്യോസൗ - ഖ. . 32 ഹാഹാ കൃതഃ - ക. . 33 സമൂഹേ - ക., മമ ദൈത്യേയ (ന്ദ്ര) പുംഗവൈഃ - ഖ. . 34 പ്രതിപദ്യ - ഘ. . 35 ദൈവതാ - ക, ഖ. . 36 സോംശേന - ക. . 37 ഭ്യപൂജയൻ - ക- . 38 ത്വാപ്യായ്യമാനസ്യ - ക . 39... ര്ദേവതൈശ്ച - ക . 40 വരാഹോ - ഘ . 41 ദീപ്തോ യഥാ - ഘ . 42 ഭാസ്കര സപ്തികല്പോ (?) - ഘ. . 43 ചതുരുത്തര0 - ഘ., അധ്യായഃ 160 ഖ.

564

സനത്കുമാര ഉവാച
സ തഥാപ്യായിതോ വ്യാസ1 ബലവാൻഭാസ്കരദ്യുതിഃ .
ചിത്രം ബഹു ച ശീഘ്രം ച മണ്ഡലാനി പരിഭ്രമത്2 . .1 . .
പ്ലുതാനി3 സിംഹവത് കൃത്വാ അവലോകയതേ4 സകൃത് .
പൃഷ്ഠതശ്ചാഗ്രതശ്ചാപി5 പുനർഗജവദാചരത്5 . .2. .
പുനർവ്യാത്താനനോ ഭൂത്വാ ശസ്ത്രാണി ഗ്രസതേ രിപോഃ .
പുനർവൃക്ഷൈഃ ശിലാഭിശ്ച7 ദാനവാൻ സ ന്യസൂദയത് . .3 . .
പുനരാകാശഗോ ഭൂത്വാ പക്ഷിരാഡിവ സോഭ്രമത് .
പുനർജഹാസ സംക്രുദ്ധോ ഹ്യശനീപാതസന്നിഭമ് ..4..
പുനശ്ച സൂക്ഷ്മമാത്മാനം കൃത്വാ തസ്ഥാവഥാഗ്രതഃ .
ഏവന്തം വൽഗമാനഞ്ച നർദമാനഞ്ച ദാനവഃ ..5..
ഉവാച ഭൃകുടീവക്ത്രോ ഹിരണ്യാക്ഷോഭിനാദയൻ9
ഭോ ക്ഷുദ്രമൃഗ ദുർബുദ്ധേ ന ത്വം മോക്ഷമവാപ്സ്യസി .. 6. .
ഹത്വാ ത്വാഹം10 പ്രദാസ്യാമി രുദ്രായ ബലിമോജസാ .
ത്വയാ ഹതശ്ഛദ്മനാ മേ ഭ്രാതാ ജ്യേഷ്ഠോ ദുരാത്മനാ .
തസ്യാദ്യ കർമണഃ പ്രാപ്തം ഫലം ദുഷ്ടാത്മനസ്തവ ..7. .
സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഹിരണ്യാക്ഷസ്യ സംയുഗേ .
ഉവാച ഭഗവാന്വിഷ്ണുഃ ക്രോധയാനോ ദിതേഃ സുതമ്11 ..8 . .
ഹതോസൗ നരസിംഹേന മയാ ദൈത്യഃ പ്രതാപവാൻ .
വിക്രമ്യ സംയുഗേ തദ്വദ12 ഭവതോപി വധോ ധ്രുവഃ13 . .9. .
യദി ത്വം ഗച്ഛസേ ഖം വാ പാതാലം വാപ്യതഃ14 പരമ് .
പർവതം വോദധിം വാപി ന തഥാപി വിമോക്ഷ്യസേ .. 8.106.10 ..

1 ദേവോ - ഖ ഘ. . 2 പരിഭ്രമൻ - ക . 3 പ്ലുതാദി - ക . 4 അവലോകയതോ - ക. ഖ. അവലോകയതാ - ഘ. . 5.. ശ്ചൈവ വ - ഖ. . 6... ചരൻ - ക. . 7 പുനർവൃക്ഷാശലാഭിശ്ച - ഖ. . 8 രവന്തം - ക. . 9 നിനാദയൻ - ഖ . 10 ച ഹം - ക . 11 സുതാൻ - ക. . 12 യദ്വത് - ഖ. . 13 ധ്രുവം വധഃ - ഖ. . 14 വാപ്യതോ - ക ഖ. .

യത്തേ ബലം തപോ യച്ച യാ ച15 മായാ തവാസുര .
തത്സർവം നിർധമാമ്യദ്യ തവ ദേഹാത് സജീവിതമ് ..1 1 ..
ഹിരണ്യാക്ഷ ഉവാച
ത്വം മയാ ശരവിഷ്ടബ്ധോ ദേവൈർമന്ത്രൈർവിമോക്ഷിതഃ .
ബദ്ധം ചാസ്ത്രേണ ഭൂയസ്ത്വാം പക്ഷിരാജോ വ്യമോചയത്16 ..1 2..
ഭൂയോ മൃതസ്ത്വം17 ദുർബുദ്ധേ ദേവൈരുജ്ജീവിതോ18 ഭവഃ19 .
ഭൂയസ്ത്വാഹം20 വധിഷ്യാമി സിംഹോ മൃഗമിവാജനേ ..13 ..
തവ കാ ശക്തിരദ്യേഹ മഹേശ്വരമൃതേ21 വരമ് .
മാം സ്പ്രഷ്ടുമപി ഹസ്തേന നരസ്യേവ ഹുതാശനമ് ..14..
ത്വം ലോകമയമാസ്ഥായ ശരീരം തൈരധിഷ്ഠിതമ് .
സർവൈരാപ്യായിതശ്ചൈവ സംയുഗേ മാമുപാഗതഃ .. 1 5..
അഹന്തു സ്വേന തപസാ ബലേന ച സമന്വിതഃ .
ന ച മാം ത്വം തഥാപ്യദ്യ ശക്തഃ സിംഹം യഥാ മൃഗഃ ..16..
യോദ്ധും വാപ്യഭിസർതും22 വാ സഹ ദേവൈർദുരാത്മവാൻ .

ന ത്വാവയോരേതദേവ ഹ്യന്തരം സുമഹത്തരമ് ..17..
യഃ സ്യാത്23 കുലീനോ വിദ്വാന്വാ സതാം മാർഗേ ച സംസ്ഥിതഃ .
സോനേനൈവ ജിതം മത്വാ ആത്മാനം സംയുഗം ത്യജേത് ..18..
നിർഘൃണസ്ത്യക്തലജ്ജശ്ച ഛിദ്രഘാതീ ദുരാത്മവാൻ .
ത്വദന്യഃ കോ ഭവേത്തിര്യങ്24 നൈതദ്ദൈത്യസ്യ25 വിദ്യതേ ..19..
ന ത്വം മമ കൃതോ മൃത്യുരഹന്തു തവ സംയുഗേ .
ഏതേ സിദ്ധാഃ പ്രപശ്യന്തു ചാരണാശ്ച സഹസ്രശഃ .
ആവയോരന്തരം സംഖ്യേ ബഹുധാ യുധ്യമാനയോഃ ..8.106.20 ..

15 യച്ച - ക യശ്ച - ഖ . 16 ഹ്യമോചയത് - ക ഖ . 17 മൃതശ്ച - ഖ . 18 ഹി (ഹ്യുജീവിതോ) - ക . 19 ഭ്രമൻ - ക ഖ . 20 ശ്ചാഹ - ക . 21 സഹസ്വ ന മൃതോ - ഖ . 22... ഹന്തു - ഖ . 23 യസ്മാത് - ഖ . 24 തിര്യോ - ക, നിന്ദ്യോ (?) . 25 ദൈത്യേഷു - ഖ .

സനത്കുമാര ഉവാച
ഏവമുക്ത്വാ ഹിരണ്യാക്ഷഃ ശരൈരാശീവിഷോപമൈഃ .
ജഘ്നേ വരാഹം സംക്രുദ്ധോ വജ്രാശനിസമത്വിഷമ്26 ..21 ..
സോഥ തേനാർദ്യമാനോപി വരാഹഃ സുമഹാബലഃ .
ഗത്വാ വേഗേന സംക്രുദ്ധോ രഥം ജഗ്രാഹ നാദയൻ ..22. .
ഗൃഹീത്വാ കൂബരേ ചാപി ആക്ഷിപ്യോത്ക്ഷിപ്യ27 വേഗവത് .
സാശ്വം സസാരഥിം28 ദേവശ്ചിക്ഷേപ ച രരാസ ച ..23 ..
തസ്യ ത്വാക്ഷേപവിക്ഷേപൈശ്ഛിന്നയോക്ത്രാശ്ച തേ ഹയാഃ .
ഉദ്ഭ്രാന്താ രഥമുഖ്യശ്ച വിസന്ധിഃ സമപദ്യത ..24..
ഹിരണ്യാക്ഷോ രഥം ത്യക്ത്വാ പദാതിർധനുഷാ തദാ .
മൃഗേന്ദ്രം മോഹനാസ്ത്രേണ ബലവാനഭ്യതാഡയത് ..25..
മോഹഃ സമാവിശച്ചൈവ തം ദേവം നന്ദിവർധനമ് .
ദേവൈർമന്ത്രപ്രഭാവേണ നഷ്ടമോഹഃ കൃതഃ പുനഃ30 ..26..
ഏഷ ശസ്ത്രൈ31 ർബഹുവിധൈർദേത്യേന്ദ്രോ32 ഹി രുഷാന്വിതഃ .
ആജഘ്നാന ന ചാപ്യേനം രുജാ സ സമയോജയത് ..27..
അഥൈനം സ33 മഹാതേജാ വരാഹഃ പ്രഹസന്നിവ .
വൃക്ഷമുത്പാട്യ വേഗേന ദൈത്യം മൂർധ്നി34 വ്യതാഡയത്35 ..28..
തസ്യ തേന പ്രഹാരേണ ദൈത്യസ്യാഭിഹതസ്യ ഹ .
ധനുഃ പപാത വേഗേന ഹസ്താവാപശ്ച36 പഞ്ചകഃ37 ..29..
തതോ ഹാഹാ കൃതം ദൈത്യൈർദാനവൈശ്ച സുദുഃഖിതൈഃ .
ശസ്ത്രൈശ്ച ബഹുഭിഃ ക്രുദ്ധാ വരാഹം സമതാഡയൻ ..8.106.3 0 ..
സ ഹന്യമാനസ്തൈർദൈത്യൈർവ്യദ്രായ സുമഹാബലഃ .
മുഖം38 സർവാണി ശസ്ത്രാണി ജഗ്രാസ39 ച രരാസ ച ..3 1..
തത്ഥേഥാ40 വികൃതം ദൃഷ്ട്വാ ഹിരണ്യാക്ഷഃ പ്രതാപവാൻ .
ശൂലം ജഗ്രാഹ സംക്രുദ്ധഃ കൃത്വാ രുദ്രായ വൈ നമഃ ..3 2..

26.. സനിസമത്വിഷമ് - ക . 27 ആക്ഷിപ്തോത്ക്ഷിപ്ത - ഖ . 28 സസാദിനം - ഘ . 29. ശ്ചർതുഹയാഃ - ഖ. . 30 പുന കൃതഃ - ക ഖ . 31 മന്ത്രൈ - ക ഖ . 32 ർദൈത്യേന്ദ്രം - ക ഖ . 33 സു (?) . 34 ദൈത്യമൂർധ്നി - ഖ . 35 ന്യപാതയത് - ഖ . 36 . ഞ്ച - ഖ . 37 ഹ - ഖ . 38 മുഖേ - ക . 39 ജഗ്രാഹ - ക. . 40 തന്തഥാ - ഖ .

തദ്യുഗാന്താനലപ്രഖ്യം മഹാശൂലമതിപ്രഭമ് .
ചിക്ഷേപ ദൈത്യഃ സംക്രുദ്ധോ വരാഹായ മഹാസ്വനമ് ..3 3 . .
തമാപതന്തം ബഹുധാ നദന്തം ജ്വാലാഃ സ്ഫുലിങ്ഗാശ്ച സമുദ്ഗിരന്തമ് .
ദൃഷ്ട്വാ സുരാഃ സിദ്ധഗണാശ്ച സർവേ ഹാഹേതി ചക്രുർഭയമൂഢചിത്താഃ . .34..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ത്രിശൂലാക്ഷേപണേ ഷഡുത്തരശതതമോധ്യായഃ /106

107
സനത്കുമാര ഉവാച
തമാപതന്തം1 വേഗേന2 ന ശൂലം3 ദൃഷ്ടവാന്മൃഗഃ .
ദൈത്യസന്ധേ4 സമാസക്തഃ സർവപ്രാണിഭയങ്കരമ്5 ..1 ..
അലക്ഷിതേന തേനാസൗ ശൂലേനാദിതിനന്ദനഃ .
വിഭിന്നോ ഹൃദയേ വ്യാസ മൃതകല്പഃ പപാത ഹ7 ..2..
തതോ ഹാഹാ കൃതം ഭൂതൈരദൃശ്യൈർമുനിസത്തമ .
ഉദ്വേലാഃ സാഗരാശ്ചാസൻ ഭാസ്കരശ്ചാപ്രഭോഭവത് ..3..
ഉൽകാഃ പേതുശ്ച സർവത്ര മ്ലാനമാല്യാഃ സുരാഭവൻ .
ഗ്രഹാണാമഭവദ്യുദ്ധം വിമാനാനി ച പേതിരേ ..4..
ജജപുർമുനയഃ സർവേ വരാഹേ പതിതേ തദാ .
മഹാദേവം നമസ്കൃത്യ ബ്രഹ്മാ സസ്മാര തം9 തദാ ..5..
തതോ വിതിമിരം സർവമഭവത് പൂർവവച്ഛുഭമ് .
മഹാദേവം നമസ്കൃത്യ10 വരാഹശ്ചോദതിഷ്ഠത ..6..
തേജോ മാഹേശ്വരം ദിവ്യം വിവേശ മധുസൂദനമ് .
സോപ്യായിതതനുസ്തേന ശൂലം നിഷ്കൃഷ്യ മാധവഃ ..7..
സഹസാനലസംകാശോ11 ബഭൂവ സ മഹാബലഃ .
തതസ്തേനൈവ ശൂലേന തം ദൈത്യം ദേവനന്ദനഃ12 ..8..

1 തദാപതന്തം - ഘ . 2 തം സ്വേന - ക . 3 തം ശൂലം - ക, ത്രിശൂലം - ഖ . 4 ദൈത്യഃ - ക, ദൈത്യൈഃ സർവൈഃ - ഘ ദൈത്യസംഘൈഃ (?) . 5... ഭയങ്കരഃ - ക. . 6 വിച്ഛിന്നോ - ഖ, . 7 ച - ക. . 8 ജജല്പുർമുനയഃ - ഘ . 9 ബ്രഹ്മാണംസ്മരണ - ഖ., സംസ്കാരയത് - ഘ. . 10 പ്രകൃതിസ്ഥം ജഗത്ച്ചാഭൂദ് - ഖ. . 11 സഹസ്രാനലസംകാശോ- ക. . 12 ദിതിനന്ദനമ് - ഘ. .

568

ജഘാന ഹൃദയേ ക്രുദ്ധഃ ക്രൗഞ്ചം ശക്ത്യാ യഥാ ഗുഹഃ .
സ ഭിന്നഹൃദയസ്തേന വരാഹേണ മഹാസുരഃ . .9. .
നാർത്തിമാനഭവദ് വ്യാസ കൃച്ഛ്രേ വിദ്വാനിവ സ്ഥിതഃ .
മധ്യേ ഭിന്നം സ തച്ഛൂലം നിഷ്കൃഷ്യ ച വിസൃജ്യ ച .. 8.107.10 . .
ഖങ്ഗം നിഷ്കൃഷ്യ വേഗേന വരാഹം മൂർധ്ന്യതാഡയത് .
സ തേന സുപ്രഹാരേണ13 വരാഹോ നന്ദിവർധനഃ . .1 1 . .
നാർതിമാനഭവദ് വ്യാസ ബഭൂവ രുധിരാപ്ലുതഃ .
നാനാധാതുവിചിത്രോസൗ ഹിമവാനിവ പർവതഃ . .1 2..
ബഭൗ വരാഹോ ദേവാത്മാ സർവാസുരവിമർദനഃ .
പുനരാഹന്തുകാമസ്യ തസ്യ ദൈത്യസ്യ സുവ്രത . . 13 . .
അപഹസ്തപ്രഹാരേണ ഖങ്ഗം ഹസ്താദപാതയത് .
അകുർവാതാം തതോ യുദ്ധം നിയുദ്ധകുശലാവുഭൗ . .14..
തൗ ഗജാവിവ സംക്രുദ്ധൗ മഹിഷാവിവ ദർപിതൗ .

സിംഹാവിവ ച നർദന്തൗ സംക്രുദ്ധൗ വൃഷഭാവിവ ..1 5. .
ശരഭാവിവ ചായസ്തൗ14 ശാർദൂലാവിവ നിർഘൃണൗ .
പരസ്പരമയുധ്യേതാം പരസ്പരജയൈഷിണൗ . .1 6 . .
അംകുശൈർഹസ്തയോശ്ചക്രൈശ്ച ക്ഷേപണൈരപസർപണൈഃ .
മണ്ഡലൈശ്ച പുനശ്ചിത്രൈഃ കർഷണൈരപകർഷണൈഃ .. 17..
തലൈശ്ച മുഷ്ടിഭിശ്ചൈവ ഭുജൈജസ്സ15 ചരണൈരപി .
നഖൈശ്ച ദശനൈശ്ചൈവ തഥാന്യൈശ്ച മഹാബലൗ . . 18 . .
തയോരേവമഭൂദ്യുദ്ധമുഭയോർദേവദൈത്യയോഃ .
അഹാനി ദശ ചാഷ്ടൗ ച തഥാന്യാനി ചതുർദശ . .19. .
അന്യത്സഹസ്രമേവാസീദ്വർഷാണാം തച്ച മാനുഷമ് .
ഏഷ കാലോഭവത്തത്ര തതോ ദൈത്യോബലോഭവത് ..8.107.20..
തം ഹീയമാനമാലക്ഷ്യ ദൈത്യാധിപതിമൂർജിതമ്16 .
ആകാശേ വാഗുവാചേദമശരീരാതി സുസ്വനാ ..21 ..

---

13 തേനാസിപ്രഹാരേണ (?) . 14 ചായത്തോ - ക. . 15 ഭുജൈശ്ച (?) . 16... മൂർജിതഃ - ക., താ (?)

ശൃണു ദേവ വരാഹേദം ശ്രുത്വാ ചൈവ സമാചര .
അശക്യോയം ത്വയാ ഹ്യേവം ഹന്തും ദൈത്യോ മഹാബലഃ . .22..
അബലോയം കൃതഃ ക്രൂരോ ധ്രുവം മാഹേശ്വരേണ ഹി .
തേജസാ പശ്യ ചൈവൈനമേഷ കാലോസ്യ വർതതേ ..23 ..
മുക്ത്വൈനം ദൈത്യരാജാനം ചക്രേണ വിനിസൂദയ .
മാഹേശ്വരേണ വൈകുണ്ഠ തതോ മൃത്യുമവാപ്സ്യതി ..24. .
സനത്കുമാര ഉവാച
തതസ്തമഭിസംശ്രുത്യ ഭഗവാന്നന്ദിവർധനഃ .
മുമോച ദൈത്യരാജാനം പാദേനാഹത്യ വക്ഷസി ..25..
സ മുക്തസ്തേന ദേവേന വിബഭൗ ദൈത്യപുംഗവഃ .
ഭുക്തമുക്തോ യഥാ സൂര്യഃ സൈംഹികേയേന രാഹുണാ ..26..
ഭഗവാനപി ദീപ്യന്തം ശ്രിയാ ദൈത്യം സമീക്ഷ്യ തമ് .
സസ്മാര തത്തദാ17 ചക്രം നമസ്കൃത്യ18 പിനാകിനമ്19 ..27..
തതഃ സർവാ ദിശോ വ്യാസ വഹ്നികുണ്ഡാനിഭാ ബഭുഃ .
ശബ്ദശ്ച സുമഹാനാസീദ്യുഗാന്താമ്ബുദസന്നിഭഃ20 . .28. .
സിദ്ധാഃ പേതുശ്ച മേദിന്യാം ദേ���ശ്ച ഭയമാവിശത് .
സ്വസ്ത്യസ്തു സർവഭൂതാനാമിത്യൂചുർമുനയസ്തദാ21 . .29..
സാഗരാശ്ച വ്യശുഷ്യന്ത22 വിനേശു23ര്നാഗപക്ഷിണഃ .
ദൈത്യാശ്ച ദാനവാശ്ചൈവ സർവേ തേ വിവിശുർവിലമ്24 . .8.107.3 0 ..
ഭയത്രസ്താനി ഭൂതാനി ഉൽകാഃ പേതുർനഭസ്തലാത് .
ആഗച്ഛതി യുഗാന്താഗ്നികല്പേ ചക്രേ25 സുഭാസ്വരേ ..3 1..
ക്ഷുരാന്തം തന്മഹാചക്രം മജ്ജജ്ജലചരാന്തകമ്26 .
ദുർനിരീക്ഷ്യം സർവഘ്നാതി അഭേദ്യം പ്രതിഘ്നാതി27 ച ..32..

17 തന്തദാ - ക. ഖ. . 18 നമസ്കൃത്വാ - ഖ. . 15 പിനാകിനേ - ഖ. . 20.. വന്നദൻ - ഖ. . 21... സ്സദാ - ഖ. . 22 സാഗര ശ്ചോപശുഷ്യന്തി - ക. . 23 വിവേ (വി?) ശു - ഖ. . 24 വിവിശുഃ പരമ് - ഖ . 25 കാലചക്രേ - ക. . 26 ഗർജജ്ജലധരോപമ (?) . 27 അഭേദ്യമവിഘാതി - ഖ .

570

തഥാപ്രതിഹതം ദിവ്യം മോഹനം സർവദേഹിനാമ് .
കരമാഗാദ്വരാഹസ്യ ശതാശനിസമസ്വനമ് . .3 3 . .
തദാപതന്തം28 സംവീക്ഷ്യ സർവഭൂതാനി സർവതഃ .
പേതുർഭൂമൗ മഹാഘോരമപശ്യന്ന ച കിഞ്ചന ..34. .
സോപി ദേവസ്തദാ കൃത്വാ രൂപം സുമഹദവ്യയമ് .
ത്രൈലോക്യവ്യാപി ചിക്ഷേപ ദാനവം പ്രതി നാദയൻ . .3 5. .
തദ്യുഗാന്താനലപ്രഖ്യം ക്ഷുരാന്തം29 സ്ഫോടയന്നഭഃ .
ജഗാമ ദാനവം ക്ഷിപ്രം ദിശഃ സർവാ ദഹന്നിവ ..3 6 ..
തത് സ ദാനവശാർദൂല30 ഉപയാന്തം മഹാരവമ് .
ജഘാനാസ്ത്രൈർബഹുവിധൈരവ്യഥഃ31 ശക്തിനന്ദന .. 37..
തച്ച താനി മഹാചക്രമസ്ത്രാണ്യനലസന്നിഭമ് .
ചകാര ഭസ്മസാദ് വ്യാസ ജഗാമ ച വിനാദയൻ ..38..
അഥ മായാം സമസൃജത്32 തൈജസീം പാർഥിവീമപി33 .
വായവീം34 വാരുണീഞ്ചൈവ താമസീമിന്ദ്രിയാത്മികാമ്35 ..39..
തഥൈവോത്പാതകീം മായാം മോഹനീം സ്തമ്ഭനീമപി36 .
നിവർതനീം ജമ്ഭനീം ച ചകാരാന്യാശ്ച സംയുഗേ ..8.107.40 . .
താഃ സർവാസ്ത37ത്തദാ ചക്രം നാശയദ്38 ഭീമനാദവത് .
ഗത്വാ39 തസ്യ ശിരഃ കായാദുന്മമാഥ യഥാചലമ് ..41 ..
തത്തേന കൃത്തം സുമഹച്ഛിരോഗ്ര്യം40 വ്യാത്താനനാഗ്നിപ്രതിമോഗ്രനേത്രമ്41 .
ദംഷ്ട്രാലമത്യദ്ഭുതഭീമനാദം42 പപാത മേരോരിവ ശൃങ്ഗമുച്ചമ്43 ..42 . .
രഥാങ്ഗനിഷ്പീതവപുർവിരാഗം ന ഭാതി തദ്വക്ത്രമതീവ ദീനമ് .
നിശാപ്രഹാണേ44 വിനിവൃത്തരശ്മി വിമ്ബം45 യഥാ ചന്ദ്രമസോ വിശോഭമ് . .43 . .

28 തമാപതന്ത - ക ഖ . 29 ക്ഷുരന്തം - ക . 30 തം സ തം നവശാർദൂല - ക. . 31.. ..രവ്യർഥൈഃ - ഖ. . 32 സമാവർജത് - ക.,.. .മസാർജ്യന്ത - ഖ. . 33 പാർഥിവാനപി - ക ഖ. . 34 വായവ്യാം - ഖ ക. . 35 .. യാത്മകാം - ഖ . 36 സ്തമ്ഭിനീമപി - ഖ. . 37 താം സർവാം താം - ക. ഖ. . 38 സുമഹദ് - ക. ഖ., താഃ സർവാണി ഗൃഹീത്വാ തു - ഘ . 39 ഭിത്ത്വാ - ഘ. . 40.. .ച്ഛിരോഗ്രം - ഖ. . 41 വ്യാത്താനമഗ്നിപ്രതിമോഗ്രനേത്രമ് - ക. . 42 ദംഷ്ട്രാകരാലാദ്ഭുതഭീമനാദം - ഘ. . 43 ശൃങ്ഗമുച്ഛ്രമ് - ഖ . 44.. പ്രഹാണോ - ക, പ്രഹാണൗ - ഖ. . 45. .ര്ബിമ്ബ - ക .

571
തദ്ദന്തപംക്തിച്ഛദമാദശാനം മുഹുശ്ച ദന്താനപി46 സംദശാനമ് .
പപാത ദൈത്യസ്യ ശിരോ നികൃത്തം യഥാ ഗിരേഃ ശൃങ്ഗമതിപ്രവൃദ്ധമ് ..44. .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഹിരണ്യാക്ഷവധേ സപ്തോത്തരശതോധ്യായഃ .

സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്മിന്വിനിഹതേ ദൈത്യേ സുരാഃ സർവേഭിതുഷ്ടുവുഃ .
ഋഷയശ്ച തപോയുക്താ പുഷ്പവൃഷ്ട്യശ്ച പേതിരേ1 ..1..
ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുരദൃശ്യാഃ സുമഹാസ്വനാഃ .

ഭൂതാനാം ചാഭവച്ഛർമ പ്രകൃതിസ്ഥം ജഗദ്ബഭൗ ..2..
ജഗാമാദൃശ്യതാം ചക്രം തതഃ2 സ്വസ്ഥാഭവൻ സുരാഃ .
ഋഷയശ്ചൈവ ലോകാശ്ച ദൈത്യം തം3 ദദൃശുർഹതമ് . .3..
അസുരാ അപി തേ സർവേ പുരദ്വാരാണി സർവശഃ .
പിധായ യത്നാത്5 സന്നദ്ധാഃ പ്രാകരേഷ്വവതസ്ഥിരേ ..4..
തേ ഭീതാ മുക്തകേശാശ്ച രജോധ്വസ്താ ഭയാർദിതാഃ .
ജീവിതം സം6 പരീപ്സന്തഃ സ്ഥിതാഃ പ്രാകാരഗാ7സ്തദാ ..5..
ഭഗവാനപി ദീപ്താർചിർഹവിഷേദ്ധ8 ഇവാനലഃ .
ഭീഷയാനോസുരാൻസർവാൻ പൃഥിവീമന്വചിന്വത ..6 ..
സ ബഹിഃ സർവതോന്വിഷ്യ9 ഉത്പാട്യ ച മഹീരുഹാൻ .
പ്രണഷ്ടാമിവ ഗാം ഗോപഃ സമന്താദന്വചിന്വത ..7..
പർവതാൻസ തദോത്പാട്യ10 ദൈത്യോദ്യാനാന്യചൂർണയത്11 .
ആരാമാൻ സ തഡാഗാനി ബഭഞ്ജ ച രരാസ ച . .8..
തതോ ദക്ഷിണതോ ഗത്വാ മുഹൂർത്തം ദേവസത്തമഃ .
ശംഖം പർവതമാസാദ്യ നനർദ ജലദോ യഥാ ..9..

46 ദന്താന്യപി - ക. ഖ. .
1 പേദിരേ - ഖ. . 2 ബദ്ധഃ - ക . 3 ദൈത്യഞ്ച - ക ഖ. . 4... പി ഹിതൈസ്സർവേ - ക., അപി - ഘ. . 5 യത്താഃ - ഘ. . 6 സ്വം - ഘ. . 7 പ്രകാരാന്തരഗാ - ഘ. . 8 ഹവിഷാക്ത - ഖ. . 9 സർവതോത്ക്ഷിപ്യ വേഗേന - ഘ. . 10 തതോത്പാട്യ - ഖ. . 11 ദേവോദ്യാനാന്യചൂർണയത് - ക. .

അസുരാ ഹ്യപി തേ12 ഭീതാഃ പ്രാകാരാന്തരസംസ്ഥിതാഃ .
അവൈക്ഷന്ത മൃഗേന്ദ്രം തം ധാവന്തം സർവതോദിശഃ . .8.108.1 0 ..
സോപി ദേവസ്തദാ ശംഖമുത്പാട്യ നഗമുത്തമമ് .
അപശ്യത് പൃഥിവീം ബദ്ധാം രക്ഷ്യമാണാം ച ദാനവൈഃ .. 11 ..
സാഗരാമ്ഭസി വിക്ഷിപ്യ ശംഖം തം പർവതോത്തമമ് .
അവധീദ്ദാനവാൻ സർവാൻ മേദിന്യാ യേഭിരക്ഷിണഃ . .1 2..
തതോ വിദ്രാവ്യ നാഗേന്ദ്രാൻ പ്രഗൃഹ്യ പൃഥിവീം ബലാത് .
ജഗാമ ദൈത്യാൻ സന്ധൃഷ്യ13 രത്നാന്യദായ സർവശഃ . .13 ..
സ താം ദംഷ്ട്രാംകുരേ14 ലഗ്നാം വഹൻ ഭാതി മൃഗേശ്വരഃ .
വിഷാണലഗ്നാം ലമ്ബന്തീം മൃണാലീം ഗജരാഡിവ . .14..
സ താം സാഗരമധ്യേന വഹൻഭാതി മൃഗേശ്വരഃ .
വരാഹരൂപീ കാലാന്തേ ബ്രഹ്മേവ വസുധാം പുരാ15 . .15..
സ സാഗരന്തമുത്തീര്യ16 ഭഗവാന്നന്ദിവർധനഃ .
സ്വസ്ഥാനേ സ്ഥാപയാമാസ മഹീം താം പുനരേവ ഹി . .16..
തതഃ ശക്രായ ലോ���സ്ത്രീനദാത് സ മധുസൂദനഃ .
ഉവാച രാജാ ത്വന്നോദ്യ മിത്രഞ്ചാഹം17 തവാനഘ .. 17..
യേന്യേപി തേരയഃ കേചിദ്ഭവിഷ്യന്ത്യസുരേശ്വരാഃ .
തേഷാമപി വധം ഘോരം കരിഷ്യാമി ന സംശയഃ .. 1 8. .
തതസ്തമൃഷയഃ സർവേ ദേവതാശ്ച സവാസവാഃ .
ഊചുഃ സ്വാം മൂർത്തിമാസ്ഥായ യഥാ പൂർവം തഥാ ഭവ . . 1 9. .
വരാഹ ഉവാച
ഇയം മൂർത്തിർമയാ ദേവാഃ പ്രാപ്താ പരമവർച്ചസാ19 .
ന ചാനയാ രതിഃ കാചിത് പ്രാപ്താ മേ സദൃശീ19 ഭുവി . . 8.108.20 ..

12 പി ഹി തേ ക. ഖ.. 13 സന്ദൃശ്യ ക. . 14 ദഷ്ട്രാന്തരേ ഖ.. 15 പരഃ ഖ. . 16 സാഗരാന്ത- മുഖീയം. (1) . 17. .ശ്ചാഹം - ക . 18 പരമവർചസഃ - ഖ . 19 സദൃസാ - ഖ. .

സോഹം കഞ്ചിദ്20 വിഹൃത്യേഹ കാലം മൂർത്യാനയാ സുഖമ് .
ഭവിഷ്യാമി പുനർദേവഃ21 സത്യമേതദ് ബ്രവീമി വഃ ..21 . .
സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ സർവേ ദേവാഃ സവാസവാഃ .
പ്രദക്ഷിണമുപാവൃത്യ ജഗ്മുഃ സ്ഥാനാനി സർവശഃ .22...
ഗതേഷു ദേവസംഘേഷു ഭഗവാന്നന്ദിവർധനഃ .
വിജഹാര സുഖം തത്ര ഹത്വാ ദാനവപുംഗവമ് ..23..
തസ്യ തത്രോപതിഷ്ഠന്ത22മൃഗ്യോ ഭൂത്വാ സഹസ്രശഃ .
വൈദിക്യോപ്സരസഃ ശുഭ്രാസ്താഭിസ്സഹ രരാമ സഃ23 ..24..
സ താഭിർവിചരന്ദേവോ മഹാത്മാ നന്ദിവർധനഃ .
രേമേ മത്തോ മഹാനാഗോ യഥാരണ്യേ കരേണുഭിഃ ..25..
സ സിംഹ ഇവ സിംഹീഭിഃ ശാർദൂല ഇവ ചോന്നദനൻ .
രരാമ സാഗരാനൂപേ24 ഐരാവത ഇവാപരഃ ..26..
രമമാണസ്യ സിദ്ധാശ്ച ഋഷയശ്ച തപോധനാഃ .
പുഷ്പാണാം രുചിരാ വൃഷ്ടീഃ പാതയന്തി വിയത്സ്ഥിതാഃ . .27..
തുഷ്ടുവുശ്ചാപരേ നിത്യം ചക്രുശ്ചൈനം പ്രദക്ഷിണമ് .
ദേവദുന്ദുഭയോ നിത്യം സർവ25 ഏവാന്വവാദയൻ .28
നൃത്യന്ത്യപ്സരസശ്ചാസ്യ26 വരാഹസ്യാഗ്രതസ്തദാ .
വാദയന്തി ച ഗന്ധർവാ ഗായന്തി ച മഹാത്മനഃ ..29..
രമയന്തോ27 വരാഹന്തം ദേവാശ്ചേന്ദ്രപുരോഗമാഃ .
യക്ഷാഃ പുണ്യജനനാ യേ ച തഥാ ദേവജനാശ്ച യേ ..8.108.3 0 ..
യാതുധാനാശ്ച യേ കേചിദ് ബ്രഹ്മധാനാശ്ച സർവശഃ .
മനുഷ്യാഃ പശവശ്ചൈവ ഋഷയശ്ചൈവ സർവശഃ . .21 ..
രാജന്യാഃ ക്ഷത്രിയാഃ സർവേ നികായാശ്ചൈവ സർവശഃ .
തത്രാജഗ്മുർനിരീക്ഷന്തോ വരാഹസ്യോത്സവം28 ശുഭമ് ..32..
--

20 കശ്ചിദ് - ഖ. . 21 പുനർദേവാഃ - ക . 22?.. പവിഷ്ടന്തം - ഖ . 23 ച - ഖ . 24 സാഗരാമ്ഭസ്സു - ഖ . 25 ഗന്ധ. ക. . 26... ശ്ചാപി - ഖ . 27 രാമയന്തോ - ഖ . 28 വരാഹസ്യോത്തമ - ഖ. .

ബഹ്വാശ്ചര്യസമാകീർണം ബഹ്വാലക്ഷ്യ സദൈവ ച .
ഏവം തസ്യാഭവദ് വ്യാസ വരാഹസ്യ മഹാത്മനഃ .
ഉത്സവഃ സുമഹാൻ ദിവ്യഃ പ്രത്യഹം നന്ദിവർധനഃ . .3 3 . .
തസ്യോത്സോവോസൗ ഋഷിസംഘജുഷ്ടഃ സദാ സുരൈഃ സിദ്ധജനൈശ്ച ജുഷ്ടഃ .
ഗന്ധർവയക്ഷോരഗരാക്ഷസൈശ്ച വിദ്യാധരൈശ്ചൈവ സഹാപ്സരോഭിഃ . . 34...
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ വരാഹോത്സവേ29 അഷ്ടോത്തരശതോധ്യായഃ30

സനത്കുമാര ഉവാച

തസ്യ കാലേന മഹതാ രമതഃ ശക്തിനന്ദന .
ഭാര്യായാം ചിത്രലേഖായാം വൃകോനാമാ1ഭവത്സുതഃ ..1 . .
സ വൃകോ ബലവാന്നിത്യം വിചരൻ പൃഥിവീമിമാമ് .
നർദമാനോവധീല്ലോകേ ഭൂതാനി ശതശോ മഹാൻ ..2 . .
അഥാസസാദ ശൈലേന്ദ്ര ഹിമവന്തം മഹാഗിരിമ് .
ഗൗരീകൂടസമീപേ ച കാർതികേയാലയം ശുഭമ . . 3 . .
തമജാ□□സ്തദാഭ്യേത്യ ബലേനാവിനയേന2 ച .
നാദയാനോ3 ദ്രുമാഞ്ചരുഭ്രാൻ രത്നഹേമവിഭൂഷിതാൻ ..4. .
സർവർതുപുഷ്പഫലദാൻ4 സർവകാമപ്രദാനപി .
ശിലാമണിമയാഃ ശുഭ്രാഃ ശാതകുമ്ഭമയാസ്തഥാ5 . .5 ..
ഹരിതാലമയാശ്ചാന്യാസ്തഥാ മാനഃശിലോപാലാൻ6 .
ഉത്പാട്യോത്പാട്യ വേഗേന ബഭഞ്ജ രൂഷിതോ യഥാ . .6. .
സ ഗർജമാനഃ സതതം ഗജോ മത്ത7 ഇവാപരഃ .
ബഭഞ്ജ തദ്വനം ശുഭ്രം കാർതികേസ്യ ധീമതഃ ..7. .
തസ്യ ഗർജിതശബ്ദേന വനഭങ്ഗസ്വനേനേ ച .
സ്കന്ദസ്യ ഗണപഃ ശൂരോ നിർജഗാമ സ മന്ദിരാത്8 ..8. .

29 നന്ദിവരാഹവർണനോ നാമ - ക . 30 തമോധ്യായഃ അധ്യായഃ 162 (172?) - ഖ, 187 ഘ. .
1 നാമ - ക . 2 വിജനേന - ഖ . 3 നോദയാനോ - ഖ. . 4 സർവർതുകഫലാൻപുഷ്പാൻ - ഖ. 5... ശ്ശുഭാഃ - ക. . 6 മാനഃശിലോചലാഃ 5 - ക. . 7 ഗജോന്മത്ത - ക. . 0 നിശാമയൻ - ഖ. .

575
കോകവക്ത്ര ഇതി ഖ്യാതോ ദൃഢം സ്കന്ദസ്യ വല്ലഭഃ .
മഹാത്മാ ബലസംപന്നോ ഗത്വാ വൃകമവൈക്ഷത ..9..
സ തം ദൃഷ്ട്വാ മഹാകായം തരുണം പ്രിയദർശനമ .
ജീമൂതമിവ നർദന്തം കിഞ്ചിത്പ്രകുപിതാനനമ് . .8.109.1 0 ..
ഉവാച വചനം ഹൃഷ്ടഃ9 കോകവക്ത്രോ ഹസന്നിവ .
കസ്യ ത്വമിഹ സംപ്രാപ്തോ ബാലോ ദേവഗൃഹം ശുഭമ് . 1 1..
ന ജാനീഷേ കിമേതത്ത്വം10 സ്കന്ദസ്യ സുമഹാത്മനഃ .
വേശ്മ ദേവൈസ്സഗന്ധർവൈഃ സയക്ഷോരഗകിന്നരൈഃ11 ..1 2..
കൃതം ദയിതഭത്യർഥം ഗണൈശ്ചാപി സുപൂജിതമ് .
കുമാരോ മന്ദരം യാതഃ സർവൈസ്സഹ ഗണേശ്വരൈഃ ..13 ..
രക്ഷാർഥം മാമിഹ സ്ഥാപ്യ13 വാരയാമി14 തതോ15 ഹി തേ .
തുഷ്ടോസ്മി തവ രൂപേണ ബലേന വപുഷാ16 തഥാ ..14..
ഉപാരമസ്വ തേന17 ത്വാ ബ്രവീമി സുമഹാബല .
അഹം കരിഷ്യേ യദ് ഭഗ്നം തഥൈവ പുനരേവ ഹി ..15..
വക്ഷ്യേ ദേവം ച തം സമ്യക് ത്വദർഥം18 ശൂകരേശ്വര .
യഥാ ന കുപ്യതേ തുഭ്യം പ്രസാദം തേ19 കരോതി ച ..1 6..
സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ വൃകഃ സംരക്തലോചനഃ .
ഉവാച കോകവദനമിദം മൃഗപതിസ്തദാ20 ..17..
ന ബിഭേമി കുമാരസ്യ തവ വാ പാപചേതസഃ .
ബലേ മമ കുമാരോസൗ ന തുല്യഃ സഗണേശ്വരഃ ..18..
യദ്വോ ബലഞ്ച ദർപശ്ച21 തത് കുരുധ്വമശംകിതാഃ .
നാമാവശേഷമേതദ്വഃ കർതാഹം വനമന്തതഃ . .19..

9 ദൃഷ്ടഃ - ക. . 10 കിമേതച്ച - ക ഖ. . 11. പന്നഗൈഃ - ക ഖ. . 12 ഗണേശൈശ്ചാപി പൂജിതമ് - ഖ. . 13 പ്രാപ്തോ - ഖ. . 14 വരയാമി - ക. . 15 തതേ - ക. . 16 പുരുഷാ (ത്) - ക. ഖ. . 17 ഉമാവമസുതേന - ഘ . 18 തവാർഥം - ഖ. . 19 പ്രവരം ത്വാം - ക ഖ. . 20. സ്തഥാ - ഖ . 21 ദർപഞ്ച - ക. ഖ. .

സനത്കുമാര ഉവാച
തതഃ സ വൃക്ഷമുത്പാട്യ ഹൈമം വൈദൂര്യപല്ലവമ് .
കോകവക്ത്രായ ചിക്ഷേപ നനാദ ച യഥാ വൃഷഃ . .8.109.2 0 . .
തതഃ പ്രഹസ്യ കോകാസ്യസ്തമേവോദ്ഗൃഹ്യ പാദപമ് .
വൃകം തം തേന സംക്രുദ്ധഃ ശിരസ്യഭിജഘാന ഹ ..21 ..
സ തേന സുപ്രഹാരേണ ഭ്രമിത്വാ മണ്ഡലം മൃഗഃ22 .
പപാത ഭൂമൗ നിഃസംജ്ഞോ യഥാ ശക്രധ്വജോ മഹാൻ ..22..
തതസ്തം പതിതം ദൃഷ്ടവാ കോകാസ്യഃ പ്രഹസ്തദാ .
ബബന്ധ പാശൈർബഹുഭിർവേശ്മ ചൈവ പ്രവേശയത് . .23 ..
തം വദ്ധം പതിതം ദൃഷ്ടവാ സഹായാസ്തസ്യ തേ മൃഗാഃ .
പ്രദ്രുതാ സഹസാ സർവേ ഭയാർതാ ജീവിതൈഷിണഃ . .24. .
അഥാഗാത്തേന കാലേന ഗണപൈർബഹുഭിർവൃതഃ .
കാർതികേയോ മയൂരേണ കൂജമാനേന സാനുഗഃ ..25. .
തസ്യ തത് കഥയാമാസ കോകവക്ത്രോ ഗണേശ്വരഃ .
വൃകം ച ദർശയാമാസ പാശൈർബദ്ധം മഹാബലമ് . .26. .
കോകവക്ത്ര ഉവാച
ഭഗവൻ വരാഹരൂപസ്യ സുതഃ ശ്രീമാൻ വൃകഃ കില .
ഹിരണ്യാക്ഷോ ഹതോ യേന ദാനവോ ദേവകണ്ടകഃ ..27. .
ബഭഞ്ജായം സുദുഷ്ടാത്മാ23 സഹിതോന്യൈർവനം തവ .
തതഃ പാശൈർമയാ ബദ്ധഃ ക്രിയതാമസ്യ യത് പരമ് . .28..
സ്കന്ദ ഉവാച
നായം ശക്യോ മയാദ്യേഹ മോക്തും മൃഗകുലാധമഃ .
മുക്തേ വക്തവ്യതാ ലോകേ ഭവിഷ്യതി ന സംശയ ..29. .
ദേവോ മാം വക്ഷ്യതേ24 വ്യക്തം സ്കന്ദോ ഭീതോ ന സംശയഃ .
യോ മുമോച സുതം തസ്യ വരാഹസ്യ കൃതാഗസമ് . .8.109.3 0 ..

22 വൃകഃ - ഖ. . 23 സുദൃഷ്ടാത്മാ - ഖ. . 24 ലക്ഷ്യതേ- - ഖ .

ഉക്തോ ഗതശ്ചാഹമദ്യ സ്ഥാണുനാ പരമാത്മനാ .
മാ ക്ഷമേഥാ വരാഹസ്യ തനും ത്വാ25 സൗ26 ഹ്വയേദ്യദി27 . .3 1 ..
ഇയഞ്ച മമ തേനാദ്യ ശക്തിർദത്താതിഭാസ്വരാ .
സംവർത്തികേതി28 വിഖ്യാതാ സർവാസ്ത്രബലനാശനീ ..3 2 ..
സോയം29 ദുരാത്മാ ദുർവൃത്തഃ സർവലോകപ്രബാധകഃ .
ഗൃഹ്യതാം വധ്യതാം ചൈവ ക്ഷിപ്രമാവിഷ്കൃതം ബലാത് (?) . . 33 . .
സനത്കുമാര ഉവാച
തത ഏനം ബഹിസ്സർവേ സ്കന്ദസ്യ ഗണനായകാഃ .
ബദ്ധ്വാ ബഹുവിധൈഃ പാശൈര്യാതയന്ത സഹസ്രശഃ30 ..34..

സ യാത്യമാനോ ദുഃഖാർത്തോ വിലലാപ യഥാ നരഃ .
നിരയസ്ഥോ ദുരാചാരഃ കർമഭിഃ സ്വൈഃ സുപാശിതഃ31 ..3 5..
തം യാത്യമാനം സന്ദൃശ്യ നാരദഃ സുമഹാതപാഃ .
ഗത്വാ ന്യവേദയത്തസ്യ32 വരാഹസ്യാമിതാത്മനഃ . .36 ..
ഏഷ പുത്രോ വൃകസ്തുഭ്യം ബദ്ധഃ പാശൈരനേകശഃ .
യാത്യതേ കാർതികേയസ്യ കിങ്കരൈർദുഷ്കൃതീ യഥാ .. 37. .
ന നാമ തവ ദേവസ്യ ലോകാർഥായോദ്യതസ്യ ച33 .
കരോതി സന്നതിം സ്കന്ദോ ബാലഭാവാച്ച രോഷതഃ34 . .38. .
അഥവാ സ്വമലം35 സ്കന്ദോ മന്യതേ ബലവത്തരമ് .
ത്വത്തോത്മനസ്തതഃ പുത്രം തവ പാശൈർബബന്ധ ഹ ..39. .
തദ്യാവദേവ തം നാസൗ പ്രമാപയതി ദേവപ .
താവദേവ ഭവാൻ ഗത്വാ വിമോചയതു മാ ചിരമ് ..8.109.40 . .
സനത്കുമാര ഉവാച
നാരദസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ വരാഹോ നന്ദിവർധനഃ .
ജീമൂത ഇവ കാലാന്തേ നനാദ രുഷിതാനനഃ ..41 ..

25 തനുക്ത്വാ? - ഖ. . 26 സോ - ക. ഖ- . 27.. .ദ്യുധി - ക ഖ,. ദ്യദി (?) . 28 സംവർത്തകേതി ഖ. 29 യോയ - ഖ. . 30... ന്തസ്സഹസ്രശഃ - ഖ . 31 സുപാതിതഃ - ഖ . 32 നിവേദയാമാസ ഖ. 33 ഹ - ഖ. . 34.. .ന്മിരാമതഃ - ഖ. . 35 സ്വബലം - ക.

578

തസ്യ ക്രോധാത്തദാ വഹ്നിർനേത്രാഭ്യാമതി ദീപ്തിമാൻ .
നിശ്ചക്രാമ ജഗത് സർവം സംഹരന്നിവ തേജസാ ..42. .
ഉത്ഥായ ചാസനാദ്ദേവഃ സഹസൈവോന്നിരീക്ഷണഃ32 .
പ്രതസ്ഥേ ശിഖരം ദിവ്യം ഗൗര്യാ മൃഗപതിഃ സ്വയമ് . .43 ..
സ കമ്പയന്മഹീം സർവാം സ്തൂയമാനോ മഹാത്മഭിഃ .
ഉത്പാതാനുത്ഥിതാൻ37 പശ്യൻ ജഗാമാ38 വിനിവാരിതഃ ..44. .
ഗച്ഛതസ്തസ്യ ദേവസ്യ പന്ഥാനം ഭുജഗോച്ഛിനത് .
ദംഷ്ട്രാ ച വൃക്ഷമാപത്യ39 പപാത ധരണീതലേ . .45. .
രുധിരം ചാസ്രവദ്വക്ത്രാദ്ധൃദയഞ്ച പ്രവേപത .
ഭയഞ്ചാസ്യാഭവത്തത്ര വേഗോ യേനാഭിഹന്യതേ40 . .46. .
വായവഃ പ്രതിലോമാശ്ച ഉരസാ ചാപതദ് ഭുവി .
സ്നേഹ41ശ്ചാസ്യ പ്രിയാം സ്മൃത്വാ തദാത്യർഥമജായത ..47. .
ഏ□□□ശ്ചാന്യാൻ സുബഹുശ42 ഉത്പാതാൻ ഭയസൂചകാൻ .
അനാദൃത്യ മൃഗേന്ദ്രോസൗ ജഗാമൈവ മഹാബലഃ ..48..
തം പ്രസ്ഥിതമഭിപ്രേക്ഷ്യ നിമിത്താനി ച സുവ്രത .
പൂജാം സജ്ജാമകുർവന്തേ43 ദേവലോകേ ദിവൗകസഃ ..49. .
സ സിദ്ധസംഘൈരനുഗമ്യമാനോ യക്ഷൈശ്ച ഗന്ധർവമഹോരഗൈശ്ച .
രക്ഷോഗണൈശ്ചാരണകിന്നരൈശ്ച ജഗാമ ഗൗരീശിഖരം മഹാത്മാ . .8.109.50 ..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ വൃകബന്ധോ നാമ നവോത്തരശതോധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച
വിനിർഗമ്യ കുമാരോപി രമ്യാത് സ്വഭവനാത്തദാ .
രരാമ ഗണപൈഃ1 സാർധം ക്രീഡനൈർബഹുഭിഃ ശുഭൈഃ . . 1 . .
ആനയാമാസ തഞ്ചാപി വരാഹസ്യ സുതം പ്രഭുഃ .

വൃകം വിമുച്യ പാശേഭ്യ2 ഉത്സസർജ ഹസൻ വിഭുഃ3.. 2. .

വോഗ്നിരീക്ഷണഃ - ഖ., വാഗ്നിരീക്ഷണഃ - ക . 37... ന്ഭയദാൻ - ഖ. . 38 ജഗാമ - ക. . മാപാത്യ - ക. . 40 ഭിമന്യതേ - ക. ഖ. . 41. സ്വേഹ (സ്വേദ?) - ഖ. . 42... ശ്ചാ￼￼￼￼￼ശ്ച ബഹുശഃ - ഖ. . മകുർവന്ത - ക. ഖ .

1 രേമേ ഗണേശ്വരേഃ. . 2 പാശൈശ്ച - ക. ഖ. . 3 പ്രഭുഃ - ഖ.

)' 4

ഉത്സൃഷ്ടം ധാവമാനഞ്ച പുനർജഗ്രാഹ വേഗിതമ് .
പുനരേവോത്സൃജച്ചൈനം4 ജഗ്രാഹ ച പുനഃ പുനഃ .
ഏവം രരാമ5 തേനാസൗ വരാഹോഭ്യാഗമച്ച6 തമ് . .3 ..
ശിലാം ഗൃഹീത്വാ മഹതീം സംക്രുദ്ധോന്തകസന്നിഭഃ .
ചിക്ഷേപ കാർത്തികേയായ7 നാദയൻ ജലദോ യഥാ ..4. .
താമാപതന്തീം ബഹുധാ നദന്തീം വിഹായസാ മൃത്യുസമാനരൂപാമ് .
ജഗ്രാഹ വേഗേന മഹാതിവേഗാം8 കോകാമുഖഃ പ്രജ്വലിതാമിവോൽകാമ് ..5. .
തതശ്ചക്രം സഹസ്രാരം യുഗാന്താഗ്നിസമപ്രഭമ് .
വിനായകസ്യാവ്യഗ്രായ ഗണായ വ്യസൃജത് പ്രഭുഃ . .6 . .
തദന്തകപ്രതീകാശം9 ചക്രം സർവസുരാരിഹമ്10 .
വിവേശ (?) സഗണസ്തൂർണ11 തതസ്തദ് വിന്യവർതത . .7. .
തന്നിവൃത്തം പുനശ്ചക്രമകൃത്വാ കാര്യമുജ്ജ്വലമ് .
ന ജഗ്രാഹ തദാ വിഷ്ണുരവമേനേ ച തത്തദാ . .8. .
തത്തദാനചിതം തേന ചക്ര ദാനവഘ്ലാതിനാ .
വിഷ്ണുനാ പ്രയയൗ ക്ഷിപ്രം സ്വമേവ ഭവനം പ്രതി ..9..
തസ്മിഞ്ചക്രേ തദാ യാതേ ഭഗവാന്നന്ദിവർധനഃ .
വൃക്ഷമുത്പാട്യ വേഗേന കുമാരമഭിജഘ്നിവാൻ . . 8.110.10 ..
അഗണ്യ തം പ്രഹാരന്തു ഭഗവാനനലാത്മജഃ .
ശക്തിം സംവർത്തികാം12 ക്രോധാച്ചിക്ഷേപ ച നനാദ ച . . 11 ..
സാ ദഹന്തീവ13 തേജാംസി നദന്തീ ബഹുധാ തദാ .
ഹന്തും വരാഹം പ്രയയൗ ശക്തിർദിവ്യ ഇവാശുഗഃ . . 12..
താമാപമന്തീം വേഗേന ഭഗവാൻന്നന്ദിവർധനഃ .
ജഘ്ലാനാസ്ത്രൈർബഹുവിധൈർനാദയൻ സിംഹരാഡിവ .. 13 ..
താനി സാ ഭസ്മസാത് കൃത്വാ ശക്തിഃ സംവർത്തികാ ശുഭാ .
വിവേശ ഹൃദയം തസ്യ കാമിനീവ ദൃഢം പ്രിയാ14 . . 14..

4 പുനരേവോത്സൃജച്ചൈവ - ഖ. . 5 രേമേ സ (?) . 6.. ഭാസയച്ച - ക,.ഭ്യാഗതശ്ച - ഖ. . 7 കാർതികേയഞ്ച- ഖ. . 8 സഹാതിവേഗാം - ക. . 9 തമന്തകപ്രതീകാശം - ക. . 10 സർവസുരാരിഘ്നമ് - ക . 11.? ന്തൂർണം - ഖ. . 12 സംവർത്തകാം - ക, സംവർഷികാം - ഖ. . 13 ദഹന്നിഹ - ഖ. . 14 ദൃഢപ്രിയാ - ക. ഖ. .

സ തയാ ഭിന്നഹൃദയോ യോഗേന പരമേണ ഹ .
യോഗീവ ദേഹം തം ത്യക്ത്വാ15 ദേഹേനാന്യേന തസ്ഥിവാൻ ..1 5..

സോന്യദ്ദേഹം16 സമാസ്ഥായ പൗരാണം സുരസത്തമഃ .
ദേവൈഃ സർവൈഃ പരിവൃതോ ജഗാമ ഭവമന്ദിരമ് . .1 6. .
തത്രാപശ്യന്മഹാദേവം ജടാമുകുടധാരിണമ് .
ചന്ദ്രലേഖാംശുജാലൗഘനിരസ്തതിമിരോത്കരമ് ..17..
ഭദ്രപീഠേ17 സമാസീനം കാഞ്ചനേ മണിഭൂഷണേ18 .
ഭ്രാജമാനം ശ്രിയാത്യർഥം പാർവത്യാ പാർശ്വസംസ്ഥയാ ..18..
ഗണൈശ്ച വിവിധാകാരൈർബഹുഭിഃകാമരൂപിഭിഃ .
നൃത്തഗീതപ്രിയൈർനിത്യം സമന്താത് പരിവാരിതമ് ..19..
തം ദൃഷ്ടവാ ശംകരം വിഷ്ണുഃ പ്രസന്നേനാന്തരാത്മനാ .
തുഷ്ടാവ വിവിധൈഃ സ്തോത്രൈരിദഞ്ചോവാച സുസ്വരമ് . .8.110.20..
വാരാഹം19 രൂപമാസ്ഥായ ത്വത്തേജോബൃംഹിതേന മേ .
രണേ വിക്രമ്യ ഭഗവൻ ഹിരണ്യാക്ഷോ നിഷൂദിതഃ ..21..
ത്വം ദേവ കാരണം നിത്യം സംഭൂതേഃ പ്രലയസ്യ ച .
ത്വയാ സർവമിദം വ്യാപ്തം ജഗദവ്യക്തമൂർത്തിനാ ..22..
ത്വത്പ്രസാദേന ദേവേശ ബ്രഹ്മാഹം ശക്ര ഏവ ച .
പൂജ്യാഃ സ്മ ലോകേ സതതം തഥൈവാന്യേ ദിവൗകസഃ . .23..
ത്വയി പ്രീതേ മഹാദേവ സർവേ പ്രീതാ വയം പ്രഭോ .
ത്വയി ക്രുദ്ധേ വിനാശോ20 നോ ഭവിതാ നാത്ര സംശയഃ ..24..
സ്തുവന്തമേവം ഭഗവാൻ വിഷ്ണും ചന്ദ്രാർധശേഖരഃ .
സഹസ്രസൂര്യതേജസ്കഃ പ്രീതഃ പ്രോവാച ശംകരഃ ..25..
ഭക്ത്യാ തുഷ്ടോസ്മി21 തേ വിഷ്ണോ ദേവകാര്യോദ്യമേന ച .
വരം വരയ ഭദ്രന്തേ യസ്തേ മനസി വർതതേ ..26..

15 സംത്യജ്യ - ക., സംത്യക്ത്വാ - ഖ. . 15 സോന്യദേഹം - ഖ . 17 ചന്ദ്രപീഠേ - ക. . 18 കാഞ്ചനൈർമണി- ഭൂഷണൈഃ - ഖ, . 19 വരാഹ - ഖ . 20 ച നാശോ - ഖ . 21 കൃതോസ്മി - ക. .

581
വിഷ്ണുരുവാച
യദി തുഷ്ടോസി നോ ദേവ യദി ദേയോ വരശ്ച നഃ .
യത്തത് പാപഹരം22 ദിവ്യം വ്രതമാദേഷ്ടുമർഹസി ..27..
യദാശ്രിത്യ വയം സർവേ സശക്രാസ്സാർവകാമികമ്23 .
യുദ്ധേ ജേഷ്യാമ ദൈതേയാൻ ദുഃഖശോകവിവർജിതാഃ ..28..
ദേവദേവ ഉവാച
ഹന്ത വഃ കഥയിഷ്യാമി ഗുഹ്യമേതത് സനാതനമ് .
വ്രതം പാശുപതം ദിവ്യം യേന കാമാനവാപ്സ്യഥ . .29..
ഇത്യുക്ത്വാ ദേവദേവേശോ ദേവാനാം ഹിതകാമ്യയാ .
യയൗ ദിവമഥാമന്ത്ര്യ ദേവീം ഗിരിവരാത്മജാമ് ..8.110.30 . .
അഥ ഹിമഗിരിതുല്യചാരുമൂർത്തിം വൃഷഭവരം24 ഭഗ□□□സ്തദാധിരൂഢഃ25 .
സുരഗണസഹിതഃ പ്രഭുസ്സുമേരും വ്രതമുപദേഷ്ടുമനാ ജഗാമ ശർവഃ ..31..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഹിരണ്യാക്ഷവധേ വരാഹരൂപസംഹാരേ ദേവദേവസ്യ ദേവലോകഗമനം നാമ ദശോത്തരശതോധ്യായഃ26

22 തതഃ പാശുപതം - ഖ 23 സ്സർവകാമികമ് ക.. 24 ചാരുമൂർതിർവൃഷഭവരം ഖ.. 25 ഭിരൂഢഃ ക.. 26 164 ഖ.

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_8_(അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/11&oldid=66364"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്